

Microsofts nye licenspolitik koster Herning Kommune 1 mio. ekstra om året

kit
magasinet

November 2020 / ISSN 1399-7947

Københavns Kommune
vil bruge kunstig
intelligens i kontrollen
med offentlige ydelser

Schrems II
ændrer
persondataoverførsler

TEMA

2021 byder
på Ny Digital
Post og MitID

Microsofts nye
licenspolitik koster
Herning Kommune
1 mio. ekstra om året SIDE **6**

Københavns Kommune
vil bruge kunstig
intelligens i kontrollen
med offentlige ydelser SIDE **8**

Brugerklubben
SBSYS køber ind for
mere end 100 mio. kr.
de næste fire år SIDE **12**

Digitale kompetencer
fra coronakrisen skal
fastholdes SIDE **14**

kit magasinet

Udgiver: KIT@
- Kommunale It chefer.
Formand: Henrik Brix, Favrskov Kommune

For information om foreningen,
medlemskab samt
abonnement se www.itchefer.dk

Redaktion: Flemming Kjærdsdam,
telefon 4026 3615, flemming@kjaersdam.dk

Redaktionsudvalg:
Henrik Brix, Favrskov Kommune
Britt Christensen, Frederikssund Kommune
Poul Venø, Herning Kommune
Flemming Kjærdsdam
Louise Andersen

Annoncer:
Louise Andersen,
Koncept, telefon 3190 1155
la@koncept-net.dk

Layout: www.hillerup.com
Tryk: Jørn Thomsen A/S Oplag: 4.500 stk.

www.kitmagasinet.dk

Schrems II ændrer grundlaget
for persondata overførsler
mellem kontinenterne for altid SIDE **16**

Konsekvenser for
dataoverførsler til udlandet SIDE **18**

Microsoft:
Vores kunder er beskyttet SIDE **19**

Schrems gruppe klager
over 100 operatører SIDE **20**

Sermersooq Kommune outsourcer it-driften i seks år til Comby

SIDE 22

Ny strategi, ny Digital Post og MitID

SIDE 24

Side
24-36

Coronaen har udskudt den nye fællesoffentlige strategi til 2022

SIDE 26

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen:

”Ny Digital infrastruktur bliver mere
brugervenlig og løfter sikkerheden”

SIDE 28

KOMBIT bygger bro til Næste Generation Digital Post med Serviceplatformen

SIDE 32

Birgitte Hjelm Paulsen, Odense Kommune:

”Udviklingen bliver mere agil, når vi
selv ejer den digitale infrastruktur”

SIDE 34

Favrskov opfordrer kommunerne til at bruge Serviceplatformen til Digital Post

SIDE 36

Midtjyderne samler kræfterne om IOT

SIDE 38

FØLG FORBRUGET PÅ DEN FÆLLESKOMMUNALE INFRASTRUKTUR

På Digitaliseringskataloget.dk udgives der nu en månedlig opdatering af, hvad der rører sig på infrastrukturområdet.

Følg med i forbrug, videreudvikling og nye leverandører på infrastrukturen.

Læs mere på digitaliseringskataloget.dk

KOMB:T

2021 – ”et mellemår” - i hvert fald ikke for kommunerne

Her på kanten af 2020, hvor den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og den fælleskommunale digitaliseringsstrategi og handlingsplan er ved at løbe ud, kunne man fristes til at spørge: Og hva'så? Er der en plan? I fællesoffentlig sammenhæng er svaret: Nej, det er der ikke. Den er udsat til 2022 og forhandlingerne forventes færdige i forbindelse med økonomiaftalen i maj 2021 med henblik på ikrafttrædelse fra starten af 2022.

2021 bliver således kaldt for et ”mellemår” – et år mellem det, der løber ud i 2020 og det der først begynder i 2022. Men et år, hvor der er fokus på de eksisterende projekter og implementeringen af dem. Jeg skal da lige understrege, at der er nok at se til for it- og digitaliseringscheferne i landets kommuner. Så det er meget langt fra at være et ”mellemår” i betydningen, at der ikke sker ret meget.

De nuværende nationale projekter, som omfatter store digitale infrastrukturprojekter, som Næste Generation Digital Post og MitID, som afløser for NemID, nøglekort og medarbejdersignatur, er i den grad projekter, der kræver alle it- og digitaliseringschefernes fulde opmærksomhed. Fra medio 2021 kan der laves integrationer til MitID, og senere på året bliver NGDP - et nyt myndighedsorienteret postsystem og infrastruktur - sendt i luften. Det er to kæmpestore infrastrukturprojekter som er hele ryggraden i den kommunikation, der er mellem kommuner og borgere.

NSIS - National Standard for Identitetens Sikringsniveauer – skal ligeledes implementeres i 2021, og det rummer en række nye udfordringer. Både for den enkelte kommune og samlet set for kommunerne. Vi er nødt til at blive temmelig enige om en række forhold for, at NSIS kommer til at virke efter hensigten. Nemlig at vi opnår tillid til hinandens identiteter.

Kommunerne og KL har dog ikke ligget stille i arbejdet med en ny strategi. Vi er godt forberedte og har bl.a. identificeret digitale fundamentet og bedre adgang til data som væsentlige dele i den nye strategiperiode.

Under coronakrisen har den solide digitale infrastruktur vist sit værd. Men der har også været mislyde. Derfor er det rettidig omhu at sætte de nye projekter i søen, som vil gøre den digitale infrastruktur endnu mere agil og skalerbar og hæve barren for nytteværdien i det offentlige. Digital infrastruktur er her ved udgangen af 2020 lige så vigtig for samfundet som vand og el.

Coronaen viser sit hæslige fjæs frem igen. Det er på ingen måde et overstået kapitel. Men som jeg tidligere har gjort opmærksom på, har coronaen også haft positive sideeffekter på digitaliseringen. Kommunerne sendte i foråret en række medarbejdere hjem, og samfundet fortsatte med at levere services, takket være ledere, personale og digital infrastruktur.

Derfor er det lidt en skam, at 2021 bliver udnævnt som et ”mellemår” strategisk set. På den anden side buldrer digitaliseringen fortsat derudad. Jeg vil gerne appellere til, at vi fastholder de gode vaner, vi fik under corona-nedlukningen, og at der fortsat investeres massivt i digitalisering frem for at lade noget stoppe op på grund af manglende finansiering eller ressourcer.

Glædelig jul og godt nytår. Pas på hinanden.

Microsofts nye licenspolitik koster Herning Kommune 1 mio. ekstra om året

Microsofts nye licenspolitik rammer hårdt og præcist ned i kommunernes budgetter. I Herning Kommune koster det omkring 1 mio. kr. ekstra om året. "Omvendt åbner licenserne fra Microsoft også nogle nye muligheder, som vi skal blive bedre til at udnytte," siger afdelingsleder Kim Skotte Larsen, IT & digitalisering, Herning Kommune.

Store internationale tech-giganter som Microsoft, ændrer løbende deres licenser og licenspolitik og det fører til nye muligheder i kommunerne, men også til nye priser – der i reglen er højere. Herning Kommune, som har omkring 4.000 licensbetalende brugere oplever markante prisstigninger, uden at kommunens it-afdeling oplever, at den får mere for pengene.

Kim Skotte Larsen: "Vi er nødt til at tænke os rigtig godt om, når der indgår nye aftaler med Microsoft. Inden længe kommer nye versioner og opgraderinger af operativsystemer, programmer og tjenester, og priserne stiger nærmest af sig selv."

I mangt og meget minder prisstrukturen om den, de fleste TV-kunder kender fra prissætningen på TV-pakker. Man har en TV-pakke med 100 TV-programmer, men ser kun maksimalt 20 af dem. Hvis man forsøger at skære udgifterne til ved at ændre i pakkerne, forsvinder det ene program i den del af pakken, man ser aller mest. Og så er man lige vidt.

"Det er helt sikkert, at vi ikke er gode nok til at udnytte de nye muligheder, som Microsoft lancerer, men omvendt er det også meget svært, at få ændringer i pakkerne, der passer til vores medarbejderes behov. Vi har som kunder den oplevelse, at vi reelt ikke får et valg. Det bliver nærmest dyrere at vælge fra. Derfor kunne vi trække på skuldrene og køre videre, men det kan også blive dyrt at gøre".

Kim Skotte Larsen understreger, at Herning Kommune overordnet set er meget tilfreds med Microsofts produkter og services. Herning Kommune indkøber software på de to SKI-aftaler 02.06 (Standard Software). Sidstnævnte hedder Microsoft aftalen.

Jævnlig tilbagemeldinger

Herning Kommune er ikke alene om at blive ramt af ekstra udgifter til Microsofts licenser. Flere andre kommuner har meldt noget tilsvarende ud. En del af prisstigningerne skyldes, at kommuner flytter data fra lokalt installerede licenser (on premise red.) og op i skyen. Det giver nogle muligheder for at ændre arbejdsgange, men også nogle større regninger. Det skal dog siges, at kunder har en vis mulighed for at vælge licensniveau gennem forskellige grundpakker samt diverse tilkøbsmuligheder til disse. Men det er en øvelse, som bliver mere og mere kompleks, da pakkesammensætning og priser styres suverænt af Microsoft og det sker løbende.

To aftaler

I Herning Kommune har man overordnet set to aftaler. En på skoleområdet, EES-agreement, som tæller antallet af ansatte. Kommunen betaler for medarbejdernes adgang og kan frit licensere Microsoft til skoleeleverne. Alle elever fra 3. klasse til de forlader folkeskolen har en bærbar enhed med adgang til Office. Der er omkring 10.000 på skoleområdet – heraf er langt hovedparten skoleelever. Ingen on-premise licenser. Den anden aftale er på administrationen. Her har kommunen gendokumenteret kontrakten i foråret.

Herning Kommune fortæller, at deres E3-aftale i foråret 2020 med 3900 Office 365 licenser gælder de kommende tre år.

Denne aftale afløste et miniudbud med 4100 licenser, som kommunen gennemførte for tre år siden og som udløb i foråret 2020. Kommunen havde også en SKI-aftale på Windows 10, som blev justeret til miniudbudet. Men da Windows 10 aftalen fra SKI – ikke blev indgået på samme tidspunkt som Office 365 miniudbudet – bliver tilpasningen mellem de to aftaler ikke "omkostningsneutral" for kommunen.

Så selv om kommunen nu har 200 færre licenser (3900 i stedet for 4100 red.) så bliver det på ingen måde billigere, da kommunen har foretaget justeringer mellem de to aftaler.

"Da den ene E3-aftale aftale udløber i foråret i 2020 og erstattes af den nyeste aftale – og vi samtidig har en Windows 10 aftale, der udløber på et andet tidspunkt, men som vi gerne vil have tilpasset ind i den nye aftale, så kommer problemerne. Windows 10 er i Microsofts termer et "standardiseringsprodukt", mens "Office 365" – er "onlineprodukter"."

"Når vi sætter disse to kategorier af aftaler sammen, kan vi ikke justere antallet af licenser ned i aftalens løbetid – altså i tre år. Det hedder, at når "standardiseringsprodukter" sættes sammen med "onlineprodukter", bliver det standardiseringsprodukter – altså Windows 10 - der vægter mest." "Vi kan godt gå op i antal licenser, men ikke gå ned. Det er svært at forklare, men det er Microsoft, der bestemmer," siger Kim Skotte Larsen.

I foråret, da Herning Kommune skulle finde ud af deres licenser de skulle købe hos Microsoft, introducerede Microsoft eksempelvis cal-licenser, der giver adgang til Microsofts servere i skyen. Det var Windows 10 licenser med ekstra sikkerhed. Microsoft har bundtet dette i det nye Office 365. "Samlet set bliver det noget dyrere, men vi har også fået mere for pengene. Det har en fordel, men kun hvis vi udnytter det. Hvis vi havde fornyet aftalen – en til en – havde vi fået det billigere. Men vi har valgt nogle af de nyere services – og dyrere produkter. Det vil vi få brug for. Det handler om, at vi vil gerne have skubbet Teams mere ud i organisationen. Noget vi har haft stor nytte af under coronaperioden med virtuelle møder. Hermed får vi skabt mere effektivitet og fleksibilitet og skabt mere værdi. Men produkterne skal også implementeres," siger Kim Skotte Larsen.

Når man sætter en prognose for medarbejderne de kommende tre år, så er den dyreste licens fem gange dyrere end nummer to kategori og 10 gange dyrere end den billigste. "

"Samlet set bliver det 1 mio. kr. dyrere end tidligere, men det var det blevet uanset om hvilken aftale vi havde valgt at købe ind efter. De produkter, der er i Office 365, består af flere og flere produkter, der smelter ind i hinanden. Vi kan ikke undvære de programmer. Det er ret komplekst," siger Kim Skotte Larsen.

”

Vi kan godt gå op i antal licenser, men ikke gå ned. Det er svært at forklare, men det er Microsoft, der bestemmer.

Kim Skotte Larsen, IT & digitalisering,
Herning Kommune.

Københavns Kommune vil bruge kunstig intelligens i kontrollen med offentlige ydelser

Københavns Kommunes kontrolenhed vil ved hjælp af kunstig intelligens/machine learning effektivisere kontrollen med offentlige ydelser. Målet er at sende det nye system i luften ved årsskiftet.

Københavns Kommune vil føre automatiseret kontrol med, om borgere får udbetalt de korrekte offentlige ydelser.

Kontorchef i kontrolenheden Peter Heiberg, udtaler: "Kontrolenheden udfører bopælskontrol i forhold til borgere, der modtager offentlige ydelser. Det er typisk sager om borgere, der bør registreres udrejst af Danmark eller borgere, der reelt er samlevende med en anden borger. Vi er interesserede i at se på anvendelsen af nye teknologier, så vi mere effektivt kan identificere de sager, hvor grundlaget for modtagelsen af offentlige ydelser ikke stemmer overens med de faktiske forhold. Det gælder i øvrigt også i de tilfælde, hvor borgeren kan være berettiget til en anden og eventuelt højere offentlig ydelse. Vi vil ved hjælp af løsningen kunne løse flere sager, så borgerne får udbetalt de offentlige ydelser, de er berettiget til – hverken mere eller mindre."

Kommunen har trænet algoritmen med mere end 1000 sager.

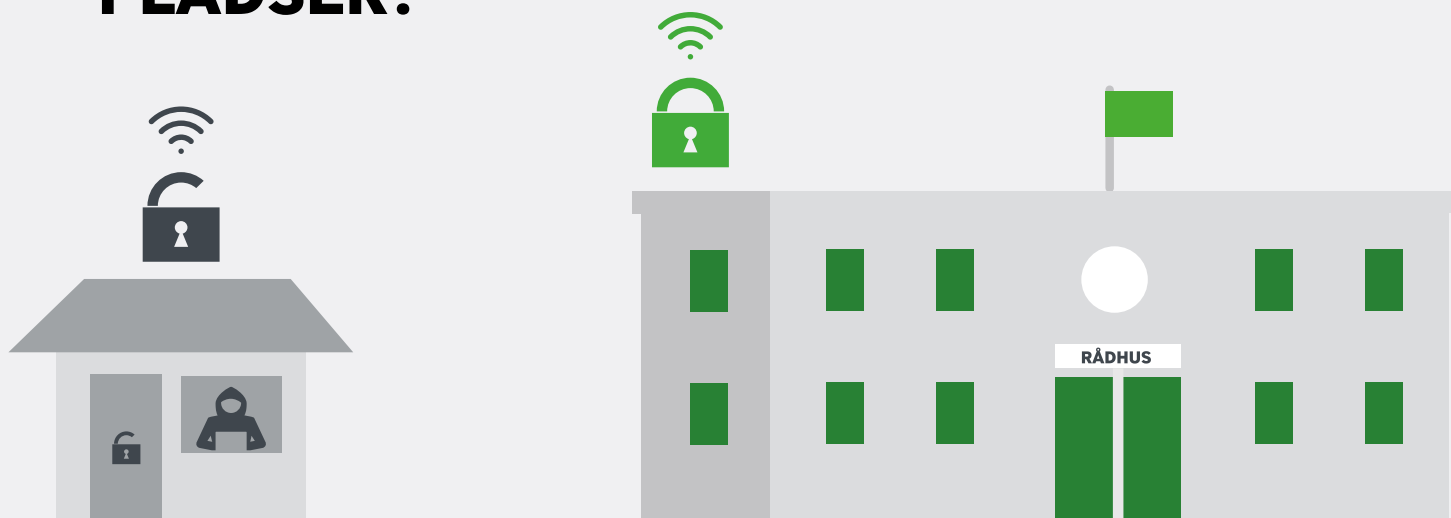
"Vi afrapporterer kommunens kontrolindsats hvert år. Vi har manuelt gennemgået ca. 500 sager i 2019, og der var en samfundsbesparelse i ca. 300 sager, svarende til 60 pct. Når vi indfører ny teknologi, sker det også for at effektivisere flowet, da vi også bruger tid på de sager, hvor der ikke er en besparelse. Formålet med løsningen er at automatisere flowet for at finde de sager, hvor der er noget at komme efter".

"Herudover vil vi gerne med den nye løsning undgå at 'forstyrre' borgerne i de 200 sager, hvor der ikke er grundlag for at træffe en afgørelse", siger Peter Heiberg.

Fortsættes på side 10 >>>

HVOR SIKRE ER JERES HJEMMEARBEJDS- PLADSER?

Hjemmearbejdspladser er blevet hverdag under corona-krisen. Men vær opmærksom. Hjemmets fire vægge og de private wi-fi-netværk udgør en trussel mod virksomhedens it-sikkerhed:

Manglende sikkerhedsinfrastruktur

I har ikke automatisk samme kontrol over enheder og netværk på hjemmearbejdspladsen som på jeres fysiske lokation.

Svage private netværk

It-kriminelle kan udnytte sårbarheder i private netværk og angribe gennem alt fra robotstøvsugerens til børnenes gaming-enhed.

Sænkede it-sikkerhedsparader

Vi har en tendens til at sænke vores parader, når vi er hjemme uden mulighed for at sparre med kollegaer om fx mistænkelige e-mails.

3 gode råd til at højne it-sikkerheden på hjemmearbejdspladsen

Etabléér en krypteret
VPN-forbindelse

Brug en EDR-løsning, så I kan
overvåge aktive processer og
mistænkelig adfærd

Foretag awareness-kampagner,
den største sikkerhedsbrist er
mennesker

Vil du have flere gode råd?

Læs vores nye artikel om it-sikkerhed og få gode råd og sparring til, hvordan du højner sikkerheden hjemme hos medarbejderne.

kmd.dk/sikkerhjemmearbejdsplads

Han understreger, at der ikke sker ændringer i datagrundlaget eller i behandlingen af sagen. Det, kommunen gør med kunstig intelligens, er det samme, som kontrolenheden i dag gør manuelt. Det er bare meget nemmere, når prioriteringen af sagerne foregår automatisk og mere effektivt. "Alle forvaltnings- og persondataretlige regler bliver naturligvis overholdt. Det vil altid være en sagsbehandler, der træffer den endelige afgørelse, som borgeren også kan komme i kontakt med," siger Peter Heiberg.

Værktøjskassen

I Koncern-IT i Københavns Kommune er der et kompetencecenter for automatiseringsteknologi. I Businesscasen for projektet i kontrolenheden vurderer Økonomiforvaltningen, at kommunen allerede har sparet omkring 78.000 timer i sagsbehandling og administration ved hjælp af RPA-robotter. Men nu kommer machine learning og kunstig intelligens ind i kampen mod socialt bedrageri.

Kontorchef i Kompetencecenteret Jacob Honoré, Koncern IT: "Vi arbejder med automatiseringsteknologi. Det er forretningen, altså i dette tilfælde Kontrolenheden, der henvender sig til os med et konkret problem. Vi har så en værktøjskasse, som vi kan bruge. Vi har i mange år arbejdet med RPA-robotter, som giver gode effektiviseringer ved gentagne, ensartede processer. Det kan ske med relativt lave omkostninger. Så man kan hurtigt gå fra forretningsbehov til færdig løsning."

"Når vi snakker Machine Learning, så er det nærmere som en lottokupon. Det er ret svært at forudsige udfaldet. I det her tilfælde har kontrolenheden et behov for at kigge på eksisterende datasæt, hvor der er et datasæt med en mængde af sager. Og forretningen har en hypotese om, hvad datasættene i disse sager kan bruges til. Vi kigger så på, hvilket udfald sagerne har fået. Herefter finder vi den Machine Learning model, som giver det bedste resultat, hvor den færdige leverage er en algoritme. Det er så herfra, vi finder ud af, hvor præcist vi rammer, og hvilke gevinster det vil give. Herefter sætter vi algoritmen i produktion og gentræner algoritmen alt efter behov."

"Machine Learning er datadrevet. Data skal være til stede, og de skal være struktureret og retvisende, ellers virker løsningen ikke. Vores opgave er at

”

Machine Learning er datadrevet. Data skal være til stede, og de skal være struktureret og retvisende, ellers virker løsningen ikke. Vores opgave er at ramme skiven så præcist som muligt.

Jacob Honoré, Koncern IT

ramme skiven så præcist som muligt. Det giver sjældent mening at lave en løsning med en træfprocent på 20. Vi skal, alt efter casen, helst op over 80-90 pct. i træfsikkerhed. Derfor laver vores kompetencecenter først et Proof of Concept. Vi tager data ind og analyserer dem for at efterprøve de formodede gevinster, før vi bygger den egentlige løsning". siger Jacob Honoré.

Derefter kommer man frem til bedre resultater ved at træne algoritmerne op mod forskellige relevante datasæt. Jo bedre data, desto bedre resultater.

Forsigtighed

Peter Heiberg vil gerne tage den nye løsning i drift ved årsskiftet. Han har dog lige et forbehold.

"Det er vigtigt at sige, at vi er afhængige af omverdenen. Der er en række datakilder, hvor vi skal være helt sikre på, at alle regler overholdes, ligesom der skal indgå de nødvendige databehandlaftaler. Det kan komme til at tage længere tid end beregnet, da vi også er afhængige af ressourceforbruget, økonomien generelt, samarbejdet med andre myndigheder mv. Vi er forsigtige, når det gælder om at tage det i brug. Så idriftsættelsen kan trække ud – det skal gå ordentligt til i alle led af processen – det er borgernes data, og vi er her for borgernes skyld og løsningen er for borgernes skyld. Derfor kan det være, at vi starter med en mellem løsning, hvor vi begynder med få udvalgte datakilder, og herefter fuldfører undersøgelsen

af sagen manuelt som i dag. Og senere kommer så en version, der også træner algoritmen med flere datasæt,” siger Peter Heiberg. I løsningen er der også en brugergrænseflade til sagsbehandlere. Den udstiller de identificerede sager i rækkefølge alt efter algoritmens vurdering af datagrundlaget. Herudover fremstilles datagrundlaget i et ‘forklaringsskær’, hvor de data, der ligger til grund for algoritmens vurdering fremgår, så borgeren også ved anmodning om aktindsigt mv. kan få indsigt i Kontrolens grundlag for afgørelsen. Tilsvarende løsning kendes fra KOMBITs “Serviceplatformen”, hvor der tilvejebringes et oversigtsbillede med de data, som er indhentet om den enkelte sag.

Jacob Honoré: “Har vi en god datakvalitet, rammer vi også mere præcist med at identificere borgerne. Har vi en dårligere datakvalitet, rammer vi mindre præcist, og resultatet ved at bruge machine learning har en lavere effekt. Så når alt kommer til alt, handler det om datakvalitet, og hvordan vi modulerer data, så de passer til en algoritme.”

“Det er meget forskelligt med hensyn til omkostninger. Det kommer an på, hvilke datasæt der er, og hvilke hypoteser forretningen har, og hvilke resultater forretningen vil opnå. Ændrer du datasættet, skal du ændre algoritmen. Så hvis du spørger hvor lang tid det tager at nå frem til et resultat, er mit svar. Lige så lang tid som det tager at fange en fisk,” siger Jacob Honoré.

Dataetik

Et centralt emne i forbindelse med at anvende kunstig intelligens – drejer sig om etik og bias i løsninger. Københavns Kommune har udformet deres eget etiske regelsæt om brugen af kunstig intelligens. “Vi er meget optaget af at overholde GDPR-lovgivningen. Der er ikke den store forskel på det, vi gør i dag, og det vi vil gøre fremover med kunstig intelligens. Det, der er den store forskel, er den tid sagsbehandlere bruger på at finde de sager, hvor der er grundlag for at træffe en afgørelse. Algoritmen gør det mere objektivt. Det er algoritmen, der finder sagerne, og sagsbehandlere går de sager igennem, som algoritmen har identificeret,” siger Peter Heiberg.

“Vi skylder borgerne at være mest mulig effektive. Som jeg tidligere nævnte, skal vi som offentlig myndighed sørge for at udbetale korrekte offentlige ydelser. Vi skylder også borgerne at opdage fejl, så borgerne ikke får for lidt udbetalt i forhold til, hvad de er berettiget til. Og hvis der er fejl, hvor en borger modtager ydelser, vedkommende ikke er berettiget til, har vi en forpligtelse til at gøre opmærksom på så hurtigt som muligt, så borgeren ikke mødes af et uforholdsmæssigt stort tilbagebetalingskrav. Vi skal opdage fejl hurtigt. Derfor er det også fornuftigt at se på brugen af nye teknologier – og det forventer borgerne også af os”.

FAKTA

Kodeksets fem mål for anvendelsen af kunstig intelligens er:

1. Der skal være tillid til kommunens brug af kunstig intelligens
2. Kunstig intelligens skal bidrage til bedre service for borgere og virksomheder
3. Kunstig intelligens skal frigive ressourcer til kernevelfærden
4. Kunstig intelligens skal være en støtte til fagligheden
5. Kodekset skal følge erfaringer og udvikling i lovgivningen
Større etiske og juridiske spørgsmål vil blive afsøgt i dialog med staten og KL og i de fællesoffentlige signaturprojekter. Kommunens administrative IT-kreds vil vurdere behovet for yderligere administrative retningslinjer om anvendelsen af kunstig intelligens i kommunen.

”

Kommunen har trænet algoritmen med mere end 1000 sager.

Peter Heiberg, Københavns Kommune

»»»

Brugerklubben SBSYS køber ind for mere end 100 mio. kr. de næste fire år

Brugerklubben SBSYS har valgt to leverandører til at drive udvikling, vedligehold og support af medlemmernes ESDH-løsning og integrationsplatform i de kommende fire år. Der var genvalg til Convergens/Dafolo på integrationsplatformen, SBSIP. Ny på holdet er Netcompany, som vandt udbuddet om ESDH-systemet SBSYS.

Forrige gang, SBSYS-løsningerne blev sendt i EU-udbud, var i 2016, hvor udbuddet blev fordelt på tre aftaler med fem leverandører. I den nye udbudsrunde, som blev afgjort ultimo oktober 2020, har Brugerklubben opdelt konkurrenceudsættelsen af sin løsningsportefølje i to ligeværdige udbudsrunder. Rameaftalen på SBSIP er estimeret til 55 – 80 mio. kr. og rammeaftalen på ESDH er estimeret til 40 – 60 mio. kr.

Alle udviklings-, vedligehold- og supportaktiviteter af SBSYS og SBSIP samlet under hver sin aftale med gensidige forpligtelser og SLA'er på tværs af aftalerne til gavn for Brugerklubbens 40 medlemmer. Convergens fortsætter som leverandør på integrationsplatformen SBSIP, mens Netcompany overtager kontrakten om at videreføre SBSYS ESDH-systemet fra Miracle.

"Det var et tæt og kompetent opløb med skarpe bud, og alle var med til det sidste. Brugerklubbens udbudsgruppe, der består af medlemsrepræsentanter med forretningsviden og teknisk indsigt i arkitektur og it-sikkerhed, har siden sommerferien gennemført et solidt arbejde for at komme godt i mål. Trods Corona-restriktioner siden igangsættelsen af udbuddet er det

lykkedes at gennemføre de mange møderunder, der skal til. Alle bud, såvel de indledende op til forhandlingsrunden som de endelige tilbud, er blevet grundigt analyseret og vægtes i forhold til leverandørernes besvarelser".

"Vi er godt tilfredse med, hvordan forløbet har været og oplever, at vi står tilbage med to professionelle og dedikerede leverandører," siger chefstrateg Jørgen Kristensen Rasch, Brugerklubben SBSYS.

Der har været god interesse for Brugerklubbens udbudsrunder fra kendte leverandører på det offentlige marked, men også it-leverandører uden branchekendskab har vist interesse som potentielle bydere.

To udbudskonsulentfirmaer

Brugerklubben, der består af 39 kommuner og en region, har sammen med udbudskonsulenter fra OptimumIT på den tekniske del og Tolstrup & Hvilsted på den juridiske del, beskrevet udbudsmaterialet.

Jørgen Kristensen Rasch: "Kernen i Brugerklubben SBSYS´ udbud er, at vi som et offentligt fællesskab ejer og har ansvar for kode og løsningsplat-

”

Denne gang har vi beskrevet en leverancefase, hvor vi efterspørger nogle udviklingspakker, der kommer til at definere vores fremtid. Eksempelvis har vi en udviklingspakke om Næste Generation Digital Post (NGDP). En pakke der handler om omlægning til Fordelingskomponenten i KDI og flere pakker, der sigter på omlægning til autoritative kilder.

Jørgen Kristensen Rasch, Brugerklubben SBSYS

form til vores ESDH-system og vores integrationsplatform. Vi skal sikre medlemmernes investeringer, når vi udfordrer markedet og os selv i en udbudsrunde. Derfor anvender vi udbudsforløbet til at gentænke de 39 medlemskommuners og Region Midtjyllands løsningsbehov.

”Vi har brug for ekstern bistand til at kigge os efter i kortene, styre processen og lande en rammeaftale, der fortsat kan øge medlemmernes digitaliseringsgrad. Begge aftalers leverancespor bygger på Brugerklubbens Udviklingsplan 2021 med tilhørende Roadmap samt genbrug af eksisterende byggeklodser og moduler, vi løbende har moderniseret”.

”I et traditionelt EU-udbud om et standardsystem, er det leverandøren, der ejer licenserne. Når kontraktperioden udløber, har kunden ikke længere rettighederne til dem. Så starter man som kunde i princippet forfra. Det undgår vi med vores forretningsmodel, og det er ret vigtigt, da omverdens krav til løsningerne hele tiden forandrer sig i kraft af digitaliseringen. Brugerklubbens mål er at kunne tilpasse sig forandringerne med rettidig omhu.”

”Vores kode har nu en høj kvalitet, da den løbende er blevet omlagt og moderniseret, som beskrevet i det seneste udbud i 2016. Denne gang har vi beskrevet en leverancefase, hvor vi efterspørger nogle udviklingspakker, der kommer til at definere vores fremtid. Eksempelvis har vi en udviklingspakke om Næste Generation Digital Post (NGDP). En pakke der handler om omlægning til Fordelingskomponenten i KDI og flere pakker, der sigter på omlægning til autoritative kilder. Her byder leverandørerne så ind med beskrivelser af, hvordan de vil løse det. Leverandørerne tager udgangspunkt i de komponenter, vi allerede har og tegner løsninger med respekt for rammearkitekturen. Det vil sige mest muligt genbrug, serviceorienteret arkitektur og løst koblede forbindelser til samspil mellem fællesoffentlige løsninger og fagsystemer”.

På ESDH-området vandt Netcompany over Miracle, der i 2016 tog over efter Ditmer.

”Vi har været rigtig glade for samarbejdet med Miracle. De har udført et kæmpe stykke arbejde siden 2016 med at rydde op i kode, omlægge funktionalitet, udvikle API'er og sikre en fyldestgørende dokumentation.” Brugerklubben benchmarker løbende koden for deres løsninger. Målet er at skabe sikkerhed for, at hver gang Brugerklubben tager en ny opdateret version af et program i brug, er den bedre end den foregående version. ””Vi vurderer, at den forbedrede kodekvalitet og gennemsigtigheden af SBSYS-løsningens opbygning ligger til grund for den øgede interesse for at byde på SBSYS denne gang og den skarpe konkurrence, det har medført,” siger Jørgen Kristensen Rasch.

”Vi imødeser et godt samarbejde med Netcompany om at udvikle, forvalte og ombyrde SBSYS ESDH-løsningen, så den fortsat kan leve op til de krav, Brugerklubben stiller til en dokument- og sagscontainer, der skal fungere som en myndigheds/forvaltningskomponent i rammearkitekturen.” Kontrakten er indgået den 9. oktober 2020. Stand Still perioden for klager udløb den 23. oktober. Parterne er nu i gang med afklaringsfasen, inden arbejdet med transition og leverancer for alvor sættes i gang.

““

FAKTA

Brugerklubben SBSYS i udbud med to platforme.

- 1) ”Myndighedskomponent som er ESDH-systemet SBSYS med sager, beslutninger, dokumenter, og som er sikringen af ”redelig sagsbehandling i dialogen med borgerne og andre myndigheder”
  - 2) ”Integrationsplatformen, SBSIP, der stilles til rådighed for andre fagsystemer, som ikke er sagsbærende og som kan kommunikere kan med de nye services i Service Orienteret arkitektur. Integrationsplatformen sporer den kommunikation, der er på tværs af systemer. ”Der har været fuld opbakning til at investere de ekstra ressourcer, der skal til for at sikre medlemmeme maksimalt samspil med alle de data, der kommer udefra, som Grunddataprogram, KDI, Monopolbrudssystemer, Næste Generation Digital Post”.
- Samtidig forvandles SBSYS' myndighedskomponent til en åben og agil infrastruktur, som via en web-grænseflade understøtter medlemmernes behov for brugertilpassede, tværfaglige forløb og via web-API kan bistå andre digitale løsninger med dokumentation af sagsforløb og beslutningsgrundlag,” siger Jørgen Kristensen Rasch.

FAKTA

Bestyrelsesformand i Brugerklubben SBSYS er vicedirektør Carsten Lind, Region Midtjylland. Der er i alt 39 kommuner og en region som medlemmer af Brugerklubben SBSYS. Formand for forretningsledelsen i SBSYS er IT- og digitaliseringschef Bent Højlund, Randers Kommune. Alle beslutninger i SBSYS er medlemsforankrede.

Digitale kompetencer fra coronakrisen skal fastholdes

Nedlukningen under coronakrisen har tvunget lærere, elever og studerende på alle niveauer i undervisningssystemet til at anvende digitale medier i hidtil uset omfang. Nu gælder det om at fastholde og vedligeholde de kompetencer, der er blevet opbygget under nedlukningen.

De elever, der startede på Roskilde Handelsskole efter sommerferien, kunne i velkomstbrevet læse, at skolen i løbet af efteråret ville have øget fokus på virtuel undervisning, og der ville være hele dage, hvor eleverne ikke skulle møde op, men modtage undervisning hjemmefra via computeren.

"Vi har valgt at køre virtuel undervisning for alle elever én dag om ugen, og det gør vi af flere grunde. Vi vil opretholde et pædagogisk beredskab, så vi er rustede til at håndtere en nedlukning, hvis vi blev tvunget til det igen, så det er vigtigt, at både lærere og elever – samt ledelse og administration – fastholder deres kompetencer på de digitale platforme. Derudover har det også et helt praktisk formål, da vi denne ene dag om ugen har mulighed for eksempelvis at gennemføre ekstra rengøring, indrette lokalerne ifølge retningslinjerne, opdele kantineudsalg og toiletter i sektioner, sætte nye skilte op," forklarer Jørgen Sloth, direktør på Roskilde Handelsskole.

Ud over det aktuelle behov for at fastholde de digitale kompetencer, er der ifølge Jørgen Sloth et videre perspektiv.

"Det vil være en fordel for eleverne at fastholde de kompetencer, de har fået siden marts måned, da de jo på et tidspunkt skal ud at arbejde i virksomheder, hvor rigtig meget nu også foregår digitalt – og det samme

gælder for de videregående uddannelser. Så vi skal sørge for, at kompetencerne ikke visner, men bliver vedligeholdt."

Lige nu er planlægningen "mekanisk" i den forstand, at den virtuelle undervisningsdag, der skifter mellem ugedagene, gælder for alle elever og alle fag – og det vil være modellen frem til jul. På længere sigt kunne det dog ændre sig.

"Vi har for eksempel besluttet, at 1.g'erne ikke skal have virtuel undervisning fra uge 43, da vi anser det for vigtigt, at de bliver formeret i deres nye studieretningsklasser efter efterårsferien. Dertil kommer, at ikke alle fag er lige velegnede til virtuel undervisning, så vi skal have kigget på, hvordan vi eventuelt i skemaplanlægningen kunne tage højde for et mix af fysisk og virtuel undervisning i de forskellige fag. Lige nu ligger der ikke egentlige pædagogisk-didaktiske overvejelser til grund for at vi har virtuel undervisning i alle fag på en bestemt ugedag," fortæller Jørgen Sloth.

Ikke godt for de svage elever

Jesper Tække, lektor på Institut for Kommunikation og Kultur – Medievidenskab på Aarhus Universitet, har forsket i digital undervisning i over 15 år. Han peger på, at coronakrisen afdækkede nogle svagheder i undervis-

ningssystemet, når det gælder undervisning på digitale medier.

”Der var rigtig mange lærere, der havde haft held til at undgå at lære at bruge digitale medier i deres undervisning. Samtidig skal det også siges, at hvor vi har investeret ret store summer i trådløse netværk og anden infrastruktur, så er der blevet investeret meget lidt i efteruddannelse af lærerne, så de både kunne mestre teknikken og omstille sig pædagogisk-didaktisk til de anderledes krav, som de digitale medier stiller.” Ifølge Jesper Tække har det aldrig været et mål at udskifte den fysiske undervisning med ren online-undervisning.

”Vi har vidst i 30 år, at det er en dårlig idé udelukkende at blive undervist online. Det er kun i de tilfælde, hvor relativt få, meget engagerede voksne mennesker har skullet videreuddanne sig, mens de har et fuldtidsarbejde, at man historisk set har haft succes med det,” siger han og fortsætter: ”Det er da muligt at undervise over Zoom, Teams og de andre løsninger, der er til rådighed, men det bliver ikke specielt godt, og det går særligt ud over de svagere elever. De dygtigste elever kan derimod godt håndtere at blive undervist online. De kan for eksempel nyde, at der er mindre larm, og at de undgår spildtid med transporten hen til uddannelsesstedet.”

Hybrid undervisning

En del af problemstillingen er ifølge Jesper Tække, at man som lærer ikke nødvendigvis kan anvende de pædagogisk-didaktiske kneb fra den fysiske undervisning til en undervisningsform, hvor man blot er et ansigt på en skærm. Man kan heller ikke på samme måde opdage, hvis nogle af eleverne rent mentalt har tjekket ud og ikke længere følger med i undervisningen.

Det giver dog helt overordnet mening at inkorporere de digitale medier i undervisningen.

”Det nytter ikke noget at hænge fast i det gamle mediemiljø. Eleverne skal have den bedste og mest opdaterede form for undervisning, og så skal de også gerne komme ud fra uddannelsesstederne og kunne begå sig kompetent i den digitale verden,” siger Jesper Tække.

”

Det vil være en fordel for eleverne at fastholde de kompetencer, de har fået siden marts måned, da de jo på et tidspunkt skal ud at arbejde i virksomheder, hvor rigtig meget nu også foregår digitalt – og det samme gælder for de videregående uddannelser. Så vi skal sørge for, at kompetencerne ikke visner, men bliver vedligeholdt.

Jørgen Sloth, Roskilde Handelsskole

Det er da muligt at undervise over Zoom, Teams og de andre løsninger, der er til rådighed, men det bliver ikke specielt godt, og det går særligt ud over de svagere elever. De dygtigste elever kan derimod godt håndtere at blive undervist online. De kan for eksempel nyde, at der er mindre larm, og at de undgår spildtid med transporten hen til uddannelsesstedet.

Jesper Tække, Aarhus Universitet

Han ser store perspektiver i såkaldt hybrid undervisning, hvor man via digitale medier får bedre mulighed for at inddrage videnspersoner udefra for eksempel gennem webinarer.

”Det ville minde om den verden, de unge lever i. De vil på den måde møde nogle mennesker, som har specialviden inden for deres felt. Det kunne være politikere, virksomhedsledere, videnskabsfolk, osv. – som alle typisk også gerne vil deltage i den type formidling. Tiden er løbet fra, at læreren skal stå i klasselokalet og forventes at vide alt. Læreren bliver i højere grad en formidler af de kilder og ressourcer, der giver yderligere viden,” siger han.

Mere virtuel undervisning i fremtiden

Jørgen Sloth forventer, at selvom smittetrykket falder, så vil man på Roskilde Handelsskole fortsat anvende virtuel undervisning i en eller anden form og mere end tidligere.

”I gymnasieskolen må man maksimalt gennemføre 20 pct. af undervisningen virtuelt, og jeg forudser, at vi kommer til at ligge omkring de 20 procent. Om det bliver synkron undervisning af alle på en gang eller asynkron, hvor man lægger opgaver ud digitalt til eleverne, eller i form af webinarer, opgavevejledning eller lignende, er ikke til at sige på nuværende tidspunkt.”

Jesper Tække kan godt være bekymret for, at man falder tilbage til situationen fra før coronakrisen, der tvang underviserne over på de digitale medier.

”Man ved, at der findes en vis modkultur i forhold til dem, der anvender nye digitale undervisningsmetoder. En del undervisere har en kulturel kapital bundet til de ældre medier og metoder, og den kapital kan komme i fare, hvis man skifter til nye medier,” forklarer han.

««

Schrems II ændrer grundlaget for persondata overførsler mellem kontinenterne for altid

EU-Domstolen, som er EUs højeste myndighed, har underkendt "Privacy Shield" som grundlag for at overføre persondata mellem EU og USA. "Privacy Shield" er en ordning, der har været brugt af myndigheder og virksomheder som grundlag til at overføre persondata, og som nu er ugyldig.

Efter EU-Domstolens afgørelse befinder danske kommuner sig, ifølge chefkonsulent og jurist Pernille Jørgensen, KL, i en slags "limbo", da det aftalegrundlag kommunerne hidtil har brugt til dataoverførsler til USA, nu ikke længere kan anvendes og der endnu ikke er indgået en ny aftale mellem EU og USA om en løsning. Da dommen ligeledes betyder, at hver enkelt kommune i princippet skal vurdere lovgivningen i hvert enkelt tredjeland, der overføres data til samt om nødvendigt træffe supplerende foranstaltninger til beskyttelse af data, anbefaler KL, kommunerne at afvente, indtil der findes fælles løsninger på udfordringerne i regi af de europæiske datatilsyn.

Sagen ved EU-Domstolen udspringer af en retssag, som det irske datatilsyn (DPC) anlagde efter en klage fra den østrigske statsborger, Max Schrems. Klagen vedrørte overførsel af hans personoplysninger fra Facebook Irland til Facebooks moderselskab i USA.

Dengang brugte Facebook Irland den såkaldte "Safe Harbour-aftale" som overførselsgrundlag. Den blev underkendt af EU-domstolen i 2015 med en dom, som fik kaldenavnet Schrems I. Efter den dom gik Facebook Irland over til at bruge EU-Kommissionens standardkontrakt, (SCC) og det amerikanske "Privacy Shield" som overførselsgrundlag. Det er sidstnævnte, der nu er underkendt i dommen af 16. juli 2020 – også kaldet Schrems II og som ændrer ved grundlaget for overførsler af persondata på tværs af kontinenterne for altid.

Imellem de to EU-domme om Max Schrems fra henholdsvis 2015 og 2020 – er der i EU indført Databeskyttelsesforordningen (GDPR red.), som trådte i kraft den 25. maj 2018.

EU-Domstolen erklærer i sin nye afgørelse, at "Privacy Shield", er ugyldigt. Det betyder, at man ikke længere kan anvende ordningen som grundlag for dataoverførslen til USA. Sagen er, at "Privacy Shield", ifølge dommene ved EU-Domstolen ikke i tilstrækkelig grad beskytter EU-borgernes data mod, at de amerikanske myndigheder eller virksomheder kan få adgang til borgernes data. Dermed er borgerne ikke tilstrækkeligt beskyttet. Omvendt siger EU-Domstolen, at EU-Kommissionens standardkontrakt fortsat er et gyldigt overførselsgrundlag. Men dommen rejser samtidig en række spørgsmål, som skal undersøges.

Analyse af dommen

Det Europæiske Databeskyttelsesråd, som består af datatilsynene i EU-landene, har foretaget en nærmere analyse af dommen og dens betydning for overførsel af personoplysninger til tredjelands og internationale organisationer. Der udestår dog en analyse af, hvad der nærmere forstås ved "supplerende foranstaltninger".

Pernille Jørgensen: "Afgørelsen fra EU-Domstolen giver udfordringer, da den enkelte kommune selv skal vurdere, hvilke supplerende foranstaltninger, der skal aftales med deres databehandlere, hvis de tredjelands, der overføres data til, herunder USA, ikke har national lovgivning, der med hensyn til databeskyttelse, modsvarer GDPR. Derfor anbefaler KL, at kommunerne afventer den analyse, som det Det Europæiske Databeskyttelsesråd er ved at foretage af dommens konsekvenser."

««

Beskyt din investering i de næste 10 år med en Huawei Storage løsning

Hvordan er det at arbejde i en global virksomhed som Huawei?

Huawei er en fantastisk virksomhed at arbejde i. Her får jeg virkelig lov til at arbejde med det, som jeg godt kan lide, nemlig at skabe de gode relationer til kunderne og introducere de allernyeste teknologier. Det er uanset om det er Storage, Servere, Netværk, WiFi 6 eller Smart City. For os handler det om at sætte kunden i centrum og sikre, at kunden er tilfreds. Ikke kun ved salget, men også når hele løsningen er i drift. Det, som jeg sætter en ære i, er at holde det, vi lover - og mere til.

Hvad er det mest almindelige spørgsmål, du får fra kunder lige nu?

Der er desværre rigtig mange kunder, som ikke kender Huawei for vores fantastiske produkter, f.eks Storage. Vi er på SKI aftalen 50.03, og kan tilbyde de bedste produkter til rigtig gode priser. Der er desværre en del støj omkring 5G i Danmark i dag, men vi er ledende på mange andre teknologier. Hvis man er åben over for et møde, så kan jeg fortælle, hvad vi ellers kan på de områder, som især kommunerne kan få glæde af. Vi har allerede nogle kunder på det offentlige marked pt., og de er alle super tilfredse. Det eneste, vi ønsker, er at kunderne giver os en chance for at blive hørt. Selvom der desværre er mange, som kigger skævt til Kina, er der mange ting, som vi kan inspireres af. Vi kan tage de ting, som giver mening, blive inspireret og måske bruge dem i Danmark.

“ Der er brug for fremtidsikre investeringer i det offentlige – ikke bare lappe hullerne!

Suleyman Yucel, Sales Director
Huawei Enterprise Denmark

Hvorfor er det offentlige et fokus for dig?

Det offentlige er helt klart det sværeste marked at arbejde med, men samtidig også et marked, hvor teknologien og brug for nytænkning er størst. Jeg har arbejdet med offentlige kunder i mange år, og jeg nyder det. Især kommuner, som ikke er bange for ny teknologi, nye partnerskaber, og for at prøve noget nyt. F.eks vores nye Dorado V6 All Flash Storage Array.

Hvordan ligger Dorado V6 i forhold til andre?

Uanset hvordan du ser på det, er Dorado V6 optimeret til maksimal sikkerhed og ydeevne. For eksempel ændrede vi diskfaktoren og indsatte dobbelte bagplaner oven på hinanden, hvilket betyder, at vi kan placere 36 diske på 2 rack-enheder. Med andre ord: op til 2 petabyte beskyttede data og med en datareduktion på 5:1 op til 10 petabyte data ved 2U (med fremtidige 61 TB diske). Dette med maksimal ydelse: genopbygning af operationer tager maksimalt 15 minutter pr. terabyte ved en systembelastning på 70 procent.

Vil du hører mere om vores løsninger? Kontakt Suleyman på suleyman.yucel@huawei.com eller besøg <http://e.huawei.com>

Konsekvenser for dataoverførsler til udlandet

Schrems II-dommen har to væsentlige konsekvenser for overførsler af persondata til USA og til tredjelande. KL skriver i sine anbefalinger til kommunerne.

1) USA:

EU-domstolen har taget stilling til, at det overførselsgrundlag, som man har kunnet anvende ved overførsler til USA, den såkaldte "Privacy Shield"-ordning (efterfølgeren til "Safe Harbour") ikke længere er et gyldigt overførselsgrundlag.

Domstolen har vurderet, at "Privacy Shield"-ordningen ikke giver den fornødne beskyttelse af persondata pga. USA's lovgivning om national sikkerhed mv. giver myndigheder særlige beføjelser i forhold til adgangen til data.

Afvisningen af "Privacy Shield" som gyldigt overførselsgrundlag betyder, at man som dataansvarlige skal anvende et andet overførselsgrundlag for overførslen af persondata til USA. Typisk ved at indgå en særskilt aftale med sine databehandlere udformet i overensstemmelse med EU-Kommissionens standardkontrakter, se pkt. to nedenfor.

2) Tredjelande generelt, herunder USA

EU-domstolen fastslår, at det er i orden at bruge standardkontrakter som overførselsgrundlag. Men EU-domstolen stiller i dommen generelt en række yderligere krav ved brugen af EU-Kommissionens standardkontrakter. Hvad enten standardkontrakten anvendes til overførsler til USA eller til andre tredjelande.

Men de ekstra krav, der stilles, er det i praksis ikke hensigtsmæssigt, at en dataansvarlig i en dansk kommune alene skal opfylde. Der stilles krav om, at den dataansvarlige skal vurdere, hvorvidt lovgivningen i de enkelte tredjelande respekterer de krav til beskyttelse af persondata, som EU-lovgivningen stiller. Og hvis det ikke er tilfældet, skal man ligeledes analysere, hvilke supplerende foranstaltninger der skal aftales med cloudleverandøren.

Pernille Jørgensen: "Udover databehandleraftalen skal kommunen også lave en standardkontrakt. Men domstolens afgørelse siger også - selv hvis du har en databehandleraftale og en standardkontrakt, skal kommunen derudover vurdere, om det land uden for EU, som modtager data, har forhold som databeskyttelsesretligt er tilsvarende reglerne i GDPR. Og hvis det ikke er tilfældet, hvilke foranstaltninger der så i øvrigt skal aftales med databehandleren for at sikre tilstrækkelig beskyttelse af data. Men det giver ikke mening, at hver enkelt

dataansvarlig i en kommune skal varetage denne opgave."

"Derfor har KL i vores høringssvar til Justitsministeriet i forbindelse med den nationale evaluering af databeskyttelsesreglerne slået til lyd for, at vurderingen af modtagerlandene og cloudleverandørerne og de øvrige foranstaltninger, der eventuelt kræves, sker på EU-niveau eller på nationalt niveau. Det er helt forkert, hvis den opgave lander i kommunerne. Det er de samme leverandører, myndighederne bruger, og det er i de fleste tilfælde også de samme lande, der modtager dataene. Derfor giver det god mening, at det arbejde bliver gjort en gang for alle, så en dataansvarlig i en kommune kan henvise til en central vurdering og tilsvarende anvisninger. Alle myndigheder, private virksomheder, offentlige virksomheder har interesse i at få løst dette problem løst centralt," siger Pernille Jørgensen.

Generelt efterlyses der i høringssvaret en opdateret vejledning om reglerne for overførsler til tredjelande.

Ekstra aftalegrundlag

Der er altså et ekstra aftalegrundlag, der skal være til stede ved persondata overførsler til USA, ifølge Schrems II. Udover databehandleraftalen skal der indgås en standardkontrakt samt foretages en vurdering af landets databeskyttelsesretlige forhold og behovet for supplerende foranstaltninger.

EU-Domstolens afgørelse siger, at afsender skal sikre sig, at modtager overholder grundlaget for dataoverførslerne.

Hvis kommunerne overfører personlige data til et tredjeland i Afrika, skal de ligeledes, udover standardkontrakten, sikre sig, at modtagerlandet i Afrika overholder reglerne for dataoverførsler, altså regler tilsvarende GDPR-forordningen. Og eventuelt aftale supplerende foranstaltninger med deres leverandør.

"Det er KLs vurdering, at der fra alle sider vil være stor interesse i at få fundet smidige løsninger til brug for overførsler af data til USA og andre tredjelande. - I stedet for, at hver enkelt dataansvarlig skal indgå særskilte standardkontrakter med deres leverandører og dertil foretage yderligere konkrete vurderinger af bl.a. tredjelandenes lovgivning," siger Pernille Jørgensen.

««

”

I vores høringssvar til Justitsministeriet i forbindelse med den nationale evaluering af databeskyttelsesreglerne har vi slået til lyd for, at vurderingen af modtagerlandene og cloudleverandørerne og de øvrige foranstaltninger, der eventuelt kræves, sker på EU-niveau eller på nationalt niveau. Det er helt forkert, hvis den opgave lander i kommunerne.

Pernille Jørgensen, KL

Professor dr. jur. Henrik Udsen:

EU-dommen stopper ikke dataoverførsler

Dommen stopper ikke dataoverførsler, den gør det bare svært at vide præcis hvornår og på hvilke betingelser, det kan ske.

Centerchef professor dr. jur. Henrik Udsen, Københavns Universitet:

"EU-Domstolens afgørelse sætter ikke et stop for dataoverførsler.

Dommen gør det svært at vide præcis, hvornår det kan ske og på hvilke betingelser, det kan ske. EU-Kommissionen og den amerikanske administration vil givetvis forsøge at finde en ny model for overførsler til USA. Samtidig arbejder det europæiske databeskyttelsesråd på en vejledning, der kan give mere klarhed over, hvilke supplerende foranstaltninger til dataoverførsler, der kan gøre overførslerne lovlige og dermed i praksis sikre overførslen af data på tværs af landene."

"EU-Domstolen siger også, at man kan bruge standardkontrakter, som overførselsgrundlag, men hvis 3. partslandet, som modtager data, ikke kan give garantier for persondatabeskyttelse, så er det ikke i orden at bruge det. Det kræver en ekstra sikring".

"EU-Domstolen uddyber ikke i dommen, hvilke ekstra foranstaltninger, der skal gøres for at sikre overførslerne. Der sker mange overførsler hver dag med cloudløsninger. Men problemet er at finde en vej, der overholder retningslinjerne ved dataoverførsler og så i praksis gøre det muligt at sikre overførslerne," siger Henrik Udsen.

«««

! Af Julie Brill, Corporate Vice President for Global Privacy and Regulatory Affairs

I Microsoft Danmark henvises der til Microsoft international vedrørende pressehenvendelser om Schrems II. Kit-Magasinet har modtaget følgende tekst af Julie Brill.

EU-Domstolens afgørelse fra juli 2020 handler om overførselsgrundlaget af persondata fra EU. Vi sætter pris på, at nogle af vores kunder har stillet spørgsmål om konsekvenserne af denne afgørelse.

Vi vil gerne være tydelige: Hvis du er kunde fra den private eller offentlige sektor, kan du fortsætte med at bruge Microsofts tjenester i overensstemmelse med europæisk lov. Rettens afgørelse ændrer ikke ved mulighederne for at overføre data i dag mellem EU og USA ved hjælp af Microsoft cloud.

I årevis har vi forsynet kunder med overlappende beskyttelse i henhold til både Standard Contractual Clauses (SCCs) og "Privacy Shield" som grundlag for dataoverførsler.

Selvom afgørelsen gør brugen af "Privacy Shield" ugyldigt fremover, forbliver SCC'erne gyldige. Vores kunder er allerede beskyttede af SCC'er. Afgørelsen ændrer heller ikke ved datastrømme for vores services til forbrugere.

Vi overfører data mellem brugere, for eksempel når en person sender e-mail eller andet onlineindhold til en anden.

Vi vil fortsætte med at gøre det i overensstemmelse med EU-domstolens afgørelse og yderligere vejledning fra EU's databeskyttelsesmyndigheder og Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Derudover yder vi fortsat support til kunder, der har brug for at sende data mellem Europa og USA. Vi vil også arbejde proaktivt sammen med EU-Kommissionen og den amerikanske regering for at tackle de spørgsmål, der er rejst i kendelsen.

Vi erkender, at Domstolen har rejst nogle vigtige emner, som regeringerne skal overveje, da de fastlægger en politik for, hvordan data bevæger sig på over grænserne.

Vi er forpligtet til at spille den rolle, som vi tidligere har gjort. Vi arbejder sammen med regeringer og regulatorer på begge sider af Atlanterhavet for at hjælpe med til at løse dem.

Vi ved også, at Europa-Kommissionen og den amerikanske regering vil være meget fokuserede på at løse disse problemer og er taknemmelige for, at de er aktivt engageret.

Vi arbejder løbende med at fremme vores beskyttelse af kunderne baseret på den udvikling som i dag. Vi var den første cloududbyder, der samarbejdede med de europæiske databeskyttelsesmyndigheder for godkendelse af Europas modelklausuler, den første leverandør til at vedtage nye tekniske standarder for cloud privacy. Vi omfavnede "Privacy Shield" i 2015 som erstatning for "Safe Harbor", efter at det blev ugyldiggjort (i Schrems i 2015 red.).

Vi udvidede grundlæggende GDPR-rettigheder til vores verdensomspændende kundebase.

Endelig vil vi fortsætte med at tage de nødvendige skridt til at stå op for vores kunders rettigheder. Vi er gået til domstole for at anfægte kendelser, der søger adgang til folks data eller for at bruge vores rækkevidde til at fortælle kunderne om dette ved at bringe en sag helt op til den amerikanske højesteret. Vores arbejde har ført til, at der er større databeskyttelse

Fortsættes på side 20 >>>

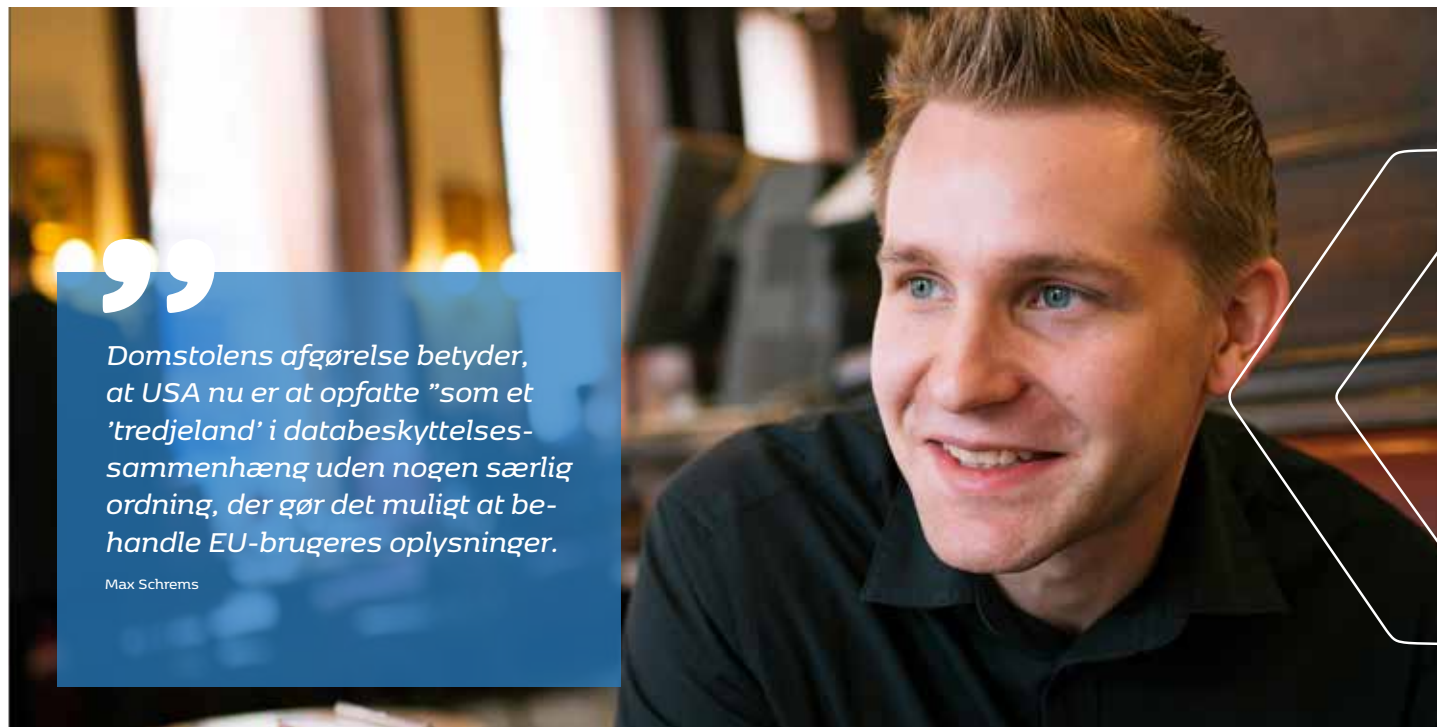
og gennemsigtighed for vores kunder, herunder har vi lanceret en løsning, der gjorde det muligt for os at begynde at publicere rapporter om transparency. Vi har indført nye politikker inden for den amerikanske regering, der begrænser brugen af hemmeligholdelsesordrer på dataområdet. Privatlivsbeskyttelse på dataområdet er en rejse, og EU-domstolens afgørelse er ikke det sidste ord, der er sagt. Vores kunder kan være sikre på, at vi er forpligtet til at sikre, at deres data fortsætter med at strømme gennem vores tjenester, at vi fortsætter vores arbejde for at yde større beskyttelse baseret på de spørgsmål, der er blevet rejst af EU-domstolen. Vi vil arbejde sammen med regeringer og politikere, når de former nye tilgange.

”

Vi vil være tydelige: Hvis du er kunde i den kommercielle eller offentlige sektor, kan du fortsætte med at bruge Microsoft-tjenester i overensstemmelse med europæisk lov.

Julie Brill, Microsoft

««

”
Domstolens afgørelse betyder, at USA nu er at opfatte "som et 'tredjeland' i databeskyttelses-sammenhæng uden nogen særlig ordning, der gør det muligt at behandle EU-brugeres oplysninger.

Max Schrems

Schrems gruppe klager over 100 operatører

Der er ingen tvivl om, at Max Schrems har armene oppe over hovedet som følge af Schrems II afgørelsen fra EU-domstolen. I august - en måned efter EU-domstolens afgørelse har, noyb, der er startet af Schrems, indgivet klager mod 101 websteder til regionale operatører, som følge af afgørelsen. På Noyb's hjemmeside, kritiserer organisationen de leverandører, der fortsætter med at sende data til USA via Google Analytics og / eller Facebook Connect integrationer. Altså med det overførselsgrundlag, som EU-domstolen har gjort ugyldigt i juli 2020. Blandt de virksomheder, som Noyb nævner i klagen, er e-handelsvirksomheder, udgivere og tv-stationer, telekommunikationsselskaber og internetudbydere, banker og universiteter - herunder Airbnb/Irland, allierede irske banker, Danske Bank, Fastweb, MTV Internet, Sky Deutschland, Takeaway.com og Tele2, for at nævne nogle få.

”Vi har lavet en hurtig søgning på større websteder i hvert EU-land med kode fra Facebook og Google. Disse kodestykker videresender data om hver eneste besøgende til Google eller Facebook.

Begge virksomheder indrømmer, at de over-

fører data om europæere til USA til videre behandling, da de virksomheder er underlagt en juridisk forpligtelse til at stille sådanne data til rådighed --for amerikanske agenturer så som NSA. Hverken Google Analytics eller Facebook Connect er vigtige for at køre disse hjemmesider. Det er tjenester, der kunne være blevet erstattet eller i det mindste deaktiveret nu,” siger Max Schrems, æresformand for noyb.eu. Noyb's grundlægger, Max Schrems, var ansvarlig for den oprindelige juridiske sag, der fjernede det dataværende overførselsgrundlag mellem EU og USA, Safe Harbor. Det skete i Schrems I sagen i 2015.

Hans nyeste sag er endt med at lukke "Privacy Shield" som overførselsgrundlag mellem Europa og USA. Han var faktisk ude efter Facebooks brug af en separat dataoverførselsmekanisme (SCC'er) og opfordrede det irske Datatilsyn om at træde til og suspendere brugen af det værktøj.

Tilsynsmyndigheden valgte i stedet at gå rettens vej og rejste en bredere kritik over lovligheden af dataoverførselsgrundlaget mellem EU og USA. Det resulterede i, at EU-Domstolen konkluderede, at Kommissionen ikke burde have givet USA en godkendelse af Privacy

Shield som værende tilstrækkeligt. Dermed trak EU-domstolen tæppet væk under "Privacy Shield".

Max Schrems: "Afgørelsen var eksplicit. Man kan ikke bruge SCC'erne, når modtageren i USA falder ind under disse masseovervågningslove.

Domstolens afgørelse betyder, at USA nu er at opfatte "som et 'tredjeland' i databeskyttelses-sammenhæng uden nogen særlig ordning, der gør det muligt at behandle EU-brugeres oplysninger".

Det begyndte med, at den 23-årige Max studerede i USA i 2011. Han var som mange andre glad for Facebook, men også meget interesseret i at finde ud af, hvor mange data der egentlig blev samlet om brugerne.

Han skrev en mail og modtog et par sider information.

Max Schrems fandt ud af, at europæiske brugere har en kontrakt med Facebook i Irland, der derfor er underlagt europæisk lov. Efter at have krævet indsigt via den kontrakt modtog han den rigtige mængde data: 1.122 sider, kun om ham.

Det var sådan det startede.

««

Giv gamle computere et bæredygtigt efterliv

Et langvarigt partnerskab mellem Lenovo og Tier1 Asset gør det muligt at genanvende ældre computere, der er blevet i overskud, let og problemfrit. Det kan føre til økonomiske og grønne besparelser for organisationer, når de indkøber computerudstyr.

Genanvend mere og styrk den cirkulære økonomi. Begge punkter er markante fokusområder i de klimaudspil, som henholdsvis Regeringen og KL har offentliggjort i løbet af foråret. På it-området er det blevet lettere at leve op til for både det private og offentlige, for et partnerskab mellem it-virksomheden Lenovo og asset management-firmaet Tier1 Asset gør det let at afhænde aldrende computerudstyr og blive kompenseret for det.

Det sker gennem løsningen Lenovo Asset Recovery Service, hvor Lenovo og Tier1 Asset opkøber og genanvender overflødig it-udstyr – også selvom det er produceret af andre virksomheder.

”Når en kunde køber nye produkter, tilbyder vi mulighed for at genanvende de gamle på forsvarlig vis mod økonomisk kompensation. For hvert nyt serienummer får de desuden et certifikat, der viser CO2-besparelsen, og som kan indgå i et grønt regnskab,” siger Jens Henrik Thomsen, salgsdirektør i Lenovo Danmark.

90 procent kan sælges videre

Løsningen er et globalt tilbud, og det er Tier1 Asset, som har tre ISO-certificeringer og 20 års erfaring med genanvendelse af it-udstyr, der står for den praktiske håndtering af produkterne. De sørger for en sikker datasletning samt rengøring og klargøring af de computere, som kan sælges videre til virksomheder, skoler eller en helt tredje kunde i Danmark eller udlandet. 90 procent af de

computere, som Tier1 Asset modtager, er i en stand, hvor de kan videresælges, og de sidste 10 procent bliver sendt til Sverige, hvor computerne bliver til skrot, og hvor det er muligt at genbruge mellem 92 og 93 procent af komponenterne til nye produkter.

”Det er en god løsning for alle parter, hvor kunder, producenter og vi selv bidrager til en cirkulær økonomi og forsøger at få det maksimale ud af jordens ressourcer. En computer har ofte tre til fire års levetid hos den første bruger, og ved at genanvende den kan en ny ejer få glæde af den i to til tre år yderligere,” siger Hans Buch, der er Channel Manger i Tier1 Asset.

Med løsningen kan offentlige organisationer nemmere leve op til Regeringens og KL's udspil og ambitioner om at accelerere den grønne omstilling i forhold til indkøb, genanvendelse og grønne regnskaber. På alle tre områder gælder det ifølge Lenovos Jens Henrik Thomsen om, at det skal være så let som muligt at vælge gode, effektive miljøløsninger til.

”Den grønne omstilling kræver, at vi tænker bæredygtigt i hele forsyningskæden og gør det nemt for vores kunder at træffe grønne valg. Sidste år lancerede vi CO2 Offset Service, hvor kunder kan klimakompensere for deres indkøb, og med Lenovo Asset Recovery Service kan de på en enkel måde sørge for, at de produkter, de ikke længere bruger, bliver genanvendt – og begge dele får de certifikater på, så de nemt kan bogføre det i deres grønne regnskaber.”

En grøn livscyklus

Det er vigtigt at kigge på hele et produkts levetid i bestræbelserne på at reducere dets klimaaftryk. Derfor er Lenovos samarbejde med Tier1 Asset en del af teknologivirksomhedens indsats i den grønne omstilling. Foruden arbejdet for at forlænge produktets levetid arbejder Lenovo for en grønnere produktion, emballering og transport – altså optimering af hele værdikæden.

Udledningerne fra Lenovos produktion er i dag reduceret ved at lodde ved lav temperatur og emballere i bæredygtige materialer som bambus.

Ved indkøb af it-udstyr fra Lenovo kan kunder i dag vælge at kompensere for CO2-udledninger for hele produktets levetid.

Gennem partnerskabet med Tier 1 Asset kan Lenovos kunder give overflødige it-produkter nyt liv mod økonomisk kompensation.

Sermersooq Kommune outsourcer it-driften i seks år til Comby

Grønlands største kommune, Sermersooq, outsourcer for anden gang i træk it-driften til øns største IT-leverandør, Comby A/S.

Efter en åben udbudsrunde har Sermersooq, der er Grønlands største kommune, valgt at outsource it-driften til den grønlandske it-virksomhed, Comby. Baggrunden for at outsource bunder i et ønske om at øge effektiviteten og reducere omkostningerne på it-området.

Første gang Sermersooq Kommune valgte at outsource it-driften til en ekstern leverandør var i 2014. Dengang gik man også i åbent udbud, og vinderen blev Comby. Kontrakten løb over seks år, og nu har Sermersooq gentegnet sin outsourcing kontrakt med den samme leverandør i yderligere seks år.

"Siden vi for seks år siden lagde it-driften ud af huset, har vi reduceret vores omkostninger til it betragteligt, samtidig med vi har hævet serviceniveauet. Derfor var det oplagt for os at fortsætte ned ad den sti. Vi har denne gang kørt et helt reelt åbent udbud igen, og Comby vandt på de kriterier, vi havde opsat," fortæller Gerth Jakobsen, Chef for Intern Service og Digitalisering.

Combys tilgang til it bygger på en ambition om at understøtte hver enkelt kundes forretning ved at gøre it-driften effektiv og værdiskabende. Og den tilgang har været et godt match for Sermersooq.

"Da vi første gang valgte at outsource, var det udelukkende et spørgsmål om effektivitet. Det handlede om, at den interne IT-afdeling ikke var effektiv og dygtig nok, og at driften var for dyr. Samarbejdet med Comby har øget vores effektivitet og serviceniveau og har reduceret omkostningerne, og det har det, fordi vi har haft en tæt dialog hele vejen igennem," fortæller Gerth Jakobsen.

Brian Torp, CEO i Comby, der er Grønlands største it-virksomhed, siger: "For os handler effektiv it-drift om, at it skal understøtte din organisations forretningsprocesser. Derfor er vi ikke bange for at udfordre det eksisterende og skære ind til benet, så vores kunder kun bruger penge og ressourcer på de it-elementer, der skaber værdi for deres forretning".

Værdien opstår i dialogen

Comby ønsker at være mere end en leverandør; de vil gerne være en rådgivende samarbejdspartner, som kunderne tør lægge deres forretning i hænderne på. Derfor gør de meget ud af at forstå den organisation, de står overfor, hvilket også har været afgørende i samarbejdet med Sermersooq.

"Det, der har fungeret godt i vores samarbejde med Comby, er den utrolig tætte dialog, vi har haft. Det har været et kriterie i begge udbud, at vi ønskede en fri og samarbejdssøgende kontrakt. Og det har vi fået med Comby. Vores kontrakt er ikke en standardkontrakt; den er ikke specielt detaljeret, og det betyder, at vi snakker meget om tingene og stiller krav til Combys forståelse for vores organisation. Den løbende dialog og sparring betyder meget for os, og den ånd passer Comby rigtig godt ind i," forklarer Gerth Jakobsen.

Udover den fleksible kontrakt har Sermersooq i deres seneste udbud stillet krav til driftssikkerheden og økonomien i deres IT-løsning. Også her har Comby opfyldt kravene.

"En af de ting, vi har vægtet højest, er it-sikkerheden, og her ved vi selvfølgelig af erfaring, at Comby godt kan levere. Og det er klart at deres gode kendskab til os, har indflydelse på deres troværdighed og tilbud," påpeger Gerth Jakobsen.

Fremtiden for Comby

Hos Comby fejrer man i disse dage det genvundne udbud og kigger frem mod en spændende fremtid – både på Grønland og i Danmark.

Comby har i foråret 2020 åbnet et kontor i Slagelse.

"Nu glæder vi os til at kunne levere lige så stærke løsninger til danske kommuner og erhvervs-kunder," fortæller Brian Torp.

FAKTA

Sermersooq er den største kommune i Grønland med 22.738 indbyggere, hvilket gør den til Grønlands største målt på indbyggertal. Kommunens største by er Nuuk, der samtidigt er hovedstaden i Grønland, med 17.796 indbyggere. De øvrige byer og bygder i kommunen er spredt på kysten i helholdsvis Vest- og Østgrønland.

Sermersooq Kommune er også en geografisk stor kommune. Den strækker sig fra det vestlige, sydlige og t il det østlige Grønland. Det er verdens næststørste kommune målt på areal. Kommunen er 12 gange større end Danmark.

”

Da vi første gang valgte at outsource, var det udelukkende et spørgsmål om effektivitet. Det handlede om, at den interne IT-afdeling ikke var effektiv og dygtig nok, og at driften var for dyr. Samarbejdet med Comby har øget vores effektivitet og serviceniveau og har reduceret omkostningerne, og det har det, fordi vi har haft en tæt dialog hele vejen igennem.

Gerth Jakobsen, Sermersooq Kommune.

Ny strategi, ny Digital Post og MitID

2021 bliver et mellemår – fællesoffentligt digitaliseringsmæssigt set – ifølge digitaliseringsdirektør Christian Harsløf, KL. Arbejdet med en fællesoffentlig strategi har været sat på pause, men er nu ved at starte op og forventes færdigt i forbindelse med økonomiaftalen for 2022 og gælde fra 2022.

Derfor bliver 2021 et år med fokus på de kendte store digitaliseringsprojekter. Danmark skal have ny Digital Post-løsning, som tages i brug i sensommeren 2021. MitID (NemLog-in3) NSIS – erstatter det kendte NemID. De projekter fylder en hel del i kommunerne i de kommende år

Side
24-36

ThinkBook FAMILY

MODERNISÉR MULTITASKING.

Lenovo

Bedre
samarbejde

Smartere
oprettelse

Nemmere
gennemgang

Hurtigere
respons

ThinkBook Plus

ThinkBook 13s

ThinkBook 14s Yoga

ThinkBook 15

 Windows 10

Se mere på lenovo.com

Windows 10 er designet til undervisning

Fyldt med innovative og nye funktioner, som giver lærere mere tid til at undervise, hjælper Windows 10-undervisningsudgaver elever med at skabe, fokusere, lære og udtrykke sig selv.

Coronaen har udskudt den nye fællesoffentlige strategi til 2022

”Vi skal have det fællesoffentlige digitaliseringssamarbejde i gang igen i foråret 2021,” siger KL’s digitaliseringsdirektør Christian Harsløf.

Den rigtige historie om udskydelsen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi er, ifølge Christian Harsløf, at corona-pandemien satte alt arbejdet om den nye strategi i stå i foråret 2020, da regeringen lukkede det meste af Danmark ned. Parterne i økonomiforhandlingerne – regering, regioner og kommuner – indgik så en aftale i foråret om at genoptage arbejdet om den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi ved de kommende økonomiforhandlinger i 2021.

Da den nuværende strategi udløber ved årets udgang, betyder det, at 2021 – fællesoffentligt set – bliver et ”mellemår”.

”Det fællesoffentlige digitaliseringssamarbejde bliver genoptaget i foråret 2021 i forbindelse med økonomiforhandlingerne. Det er planen, at den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi skal skydes i gang fra 2022 og fem år frem,” siger Christian Harsløf.

Christian Harsløf: ”I 2021 bliver der fokus på de eksisterende, fællesoffentlige digitaliseringsprojekter og på gennemførelsen og implementeringen af dem. Det er næste generation Digital Post (NGDP), det er Mit-Id og NSIS – afløseren for NemID og en ny standard for sikkerheden om et personligt ID. Det er signaturprojekterne, hvor der eksperimenteres med kunstig intelligens i omkring 30 projekter. Et initiativ om social inklusion for borgere, der har svært ved at begå sig digitalt, og telemedicin på sundhedsområdet. Samtidig med, at vi har en aftale om at genoptage samarbejdet om den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi i foråret 2021, har vi også som led i økonomiaftalen sikret midler til, at ingen af de igangværende projekter i 2021 falder sammen på grund af manglende økonomi”.

”Hvis du læser ned i økonomiaftalen for 2021, er der listet en række konkrete temaer, der er rimeligt langtidsholdbare. Vi skal på den ene side planlægge med det lange lys på, og på den anden side skal vi også følge med i de nye teknologier omkring digitaliseringen. Det er svært både at

lave fem-årige aftaler og samtidig skabe et rum til at gribe de aktuelle dagsordener, der kommer. Det vil vi gerne blive bedre til fremover og få med i den nye strategi fra 2022,” siger Christian Harsløf.

Kommunernes digitaliseringsprogram

Selv om den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi først skydes i gang i 2022, har KL ved siden af vedtaget kommunernes digitaliseringsprogram, der består af seks pejlemærker. Det er en fælleskommunal digital handlingsplan. Den kommer i forlængelse af ”på forkant med Fremtidens Velfærd” som blev lanceret i maj 2019.

Med Kommunernes digitaliseringsprogram 2021-2025 igangsættes seks fælleskommunale programmer, der skal bidrage til at fuldføre kommunernes digitale målsætninger. Inden for hvert program kan der igangsættes initiativer.

Digitaliseringsprogrammet, som det er beskrevet, er ikke en fuldkommen liste over, hvad det fælleskommunale arbejde med digitalisering kommer til at omfatte indtil 2025. Der kan løbende komme nye initiativer og sætte sit aftryk i programmet. De nye initiativer kan være affødt af nye reformer, aftaler med regeringen eller teknologiske skift, der gør det nødvendigt at handle i fællesskab for at løfte opgaven.

For hvert program etableres der en styregruppe, som er ansvarlig for at igangsætte og gennemføre de digitale initiativer. Styregruppen indstiller til KL’s bestyrelse hvilke initiativer der skal have midler.

I det nye digitaliseringsprogram hedder det:

”Der findes ikke snuupløseligheder på de store og vanskelige udfordringer, som vi står over for. Kommunernes digitaliseringsprogram skal konkret gøre os bedre i stand til at løse de udfordringer, som vi står overfor samtidig med, at vi også udvikler velfærd. Programmet skal understøtte, at kommunerne kan lykkes med digital transformation samt at alle kommuner kan få gavn af de digitale muligheder. Derfor har programmet bl.a. fokus på at styrke kommunerne til at indkøbe og anskaffe it-løsninger samtidig med at der laves konkrete tiltag om datastandarder, som muliggør at den enkelte kommune lettere kan få adgang til og anvende nye teknologier.”

««

”

I 2021 bliver der fokus på de eksisterende, fællesoffentlige digitaliseringsprojekter og på gennemførelsen og implementeringen af dem. Det er næste generation Digital Post (NGDP), det er Mit-Id og NSIS – afløseren for NemID og en ny standard for sikkerheden om et personligt ID.

Christian Harsløf, KL

Den nye fællesoffentlige digitaliseringsstrategi

Ifølge Christian Harsløf er der indgået en aftale med regioner og Digitaliseringsstyrelsen om, at vi skal have noget klar, når vi mødes til de kommende økonomiforhandlinger i foråret 2021. Der skal også gerne ligge en ny pulje.

De seks pejlemærker

- 1) Borger, teknologi og lokaldemokratiet
- 2) Udbredelse af moden teknologi – Teknologiradar
- 3) Sammenhæng af fremtidens velfærd
- 4) Klima og ressourcer
- 5) Bedre velfærd og styring med Data
- 6) Kommunernes digitale fundament

Temaerne i denne plan går ikke af mode lige med det samme. Under disse programmer er der en række projekter. De bliver finansieret af kommunerne.

Christian Harsløf: "Der er mange områder, hvor kommunerne gennemfører samarbejdet selv for at digitalisere. Men der er også masser af steder, hvor kommunerne er afhængige af eksterne samarbejdspartnere. Det gælder f.eks. på sundhedsområdet, digital post og hele det regulatoriske område, hvor vi har den lovgivning der skal til for at understøtte den digitale transformation. Derfor har vi brug for begge ben – det fælleskommunale og det fællesoffentlige".

I kommunernes digitaliseringsprogram hedder det:

"Med coronakrisen blev det danske samfund uden varsel omvæltet, men digitaliseringen har bidraget til, at de fleste kritiske funktioner i samfundet kan opretholdes. Mange af de forandringer, som er implementeret under coronakrisen vil give vis hænge ved. Eksempelvis ved øget brug af hjemmearbejde, virtuelle møder, nem adgang til service for borgerne – og mulighed for at se Netflix om aftenen og streamer fællessang om morgenen. Den digitale udvikling i Danmark skyldes i høj grad, at kommuner, stat og regioner i de seneste 15-20 år, hver for sig og i fællesskab, har digitaliseret nærmest alt fra Digital Post, AULA og telemedicin. Kommunerne og KL har med etableringen af KOMBIT opnået en bedre, billigere og fremtidssikret digital infrastruktur, og den ambitiøse digitaliseringsindsats har modnet de kommunale organisationer i forhold til at udnytte potentialerne".

"Vores velfærd presses af de klimaudfordringer, som hver dag bliver mere og mere håndgribelige. Foruden den aktuelle coronakrise er klimakrisen den største fælles og globale udfordring vi står over for. Stigende havvand og stormfloder sætter tryk på trygheden under pres, når vores byer oversvømmes eller vores kyster ødelægges. Det er lokalt, at konsekvenserne af klimaforandringerne mærkes for alvor – og det er lokalt, at udfordringerne kan løses konkret," siger Christian Harsløf.

TEMA

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen:

”Ny Digital infrastruktur bliver mere brugervenlig og løfter sikkerheden”

Vicedirektør Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen, har ansvaret for at bringe MitID og Næste Generation Digital Post (NGDP) i mål. MitID er sat til at begynde maj 2021 og Digital Post infrastrukturen introduceres i august.

”Under første fase af coronaperioden har danskerne modtaget rekordmange digitale meddelelser,” hedder det på Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside. Manden, der har ansvaret for at få de nye, kæmpestore, digitale infrastrukturløsninger på plads, hedder Adam Lebech.

”Coronakrisen har vist os, hvor vigtigt det er at have en solid infrastruktur. Man hører ikke så meget, når det virker, men det er kritisk, hvis den er nede. Så med de to nye løsninger – MitID/Nemlog-in3 og Næste Generation Digital Post stiller vi store krav til opetid og brugervenlighed, da infrastrukturen omfavner os alle. Den digitale infrastruktur er en kritisk ressource på lige fod med vand og el,” siger Adam Lebech.

Med MitID, som skal erstatte det nuværende NemID (nøglekort), skal der migreres over 5 mio. danskere, 700.000 virksomheder og 500 offentlige myndigheder over på den nye digitale infrastruktur. Det samme gælder for Digital Post, der introduceres 5. august. Det er Nets, der har vundet opgaverne med MitID og NemLog-in3, mens Netcompany har vundet opgaven med Digital Post.

Adam Lebech: ”Vi begynder migreringen fra NemID til MitID for borgere medio 2021. Planen er at flytte over 5 mio. borgere fra NemID – i en periode på seks måneder i andet halvår af 2021. Hovedparten af brugerne forventes flyttet via bankerne. Samtidig med det, sker der en opgradering af sikkerheden, da den nye infrastruktur er baseret på en ny national sikkerhedsstandard, NSIS, som sætter højere krav til identitetssikring, end det nuværende”.

Forventningerne er, at de fleste borgere vil vælge MitID appen som identifikationsmiddel. Da vi introducerede NemID- nøgleappen for to et halvt år siden, har den stort set ikke kigget sig tilbage. I dag har 2,7 mio. danskere installeret NemID nøgleapp. Den står også for hovedparten af transaktionerne på bekostning af nøglekortet.

”NemID og MitID vil køre parallelt i overgangsperiode, indtil alle brugere er flyttet over. Så NemID-nøglekortet vil blive udfaset, når MitID er fuldt indfaset, og tjenesterne er klar til at modtage MitID. Vi kommer til at melde en dato ud for, hvornår nøglekortet stopper. Det bliver formentlig en gang i 2022,” siger Adam Lebech.

Offentlig selvbetjening

Alle offentlige selvbetjeningsløsninger bruger i dag NemID.

”I dag kører alle offentlige selvbetjeningsløsninger med NemID. De vil alle overgå til log-in med MitID. Den enkelte kommune skal ikke gøre så meget i den sammenhæng. Alle offentlige løsninger kører i dag via NemLogin-infrastrukturen, så ændringen til MitID i forhold til de borgerrettede selvbetjeningsløsninger er relativt lille”.

”Kommunerne har dog andre opgaver, da de har erhvervsidentiteter på linje med virksomhederne, og mange kommunalt ansatte bruger medarbejdersignatur til at logge sig på it-systemerne. Her vil der komme ændringer.

Kommunerne får ligesom virksomhederne en ny løsning som erstatning for NemID medarbejdersignatur, der bliver udfaset ligesom NemID til borgerne. Den nye erhvervs-løsning, som kommer til at hedde MitID Erhverv vil de blive stillet til rådighed for kommunale organisationer. Der vil ligesom i dag være forskellige muligheder for kommunerne”.

”Kommunen kan vælge selv at udstede lokale identifikationsmidler til deres medarbejdere med erhvervs-løsningen eller kommunen kan vælge at lade medarbejderne bruge sin nye private MitID i forskellige sammenhænge,” siger Adam Lebech.

NGDP

Digitaliseringsstyrelsen udvikler en ny Digital Post-løsning i samarbejde med kommuner og regioner for at sikre, at sikkerheden og brugervenligheden fortsat er i top. Som nævnt kommer løsningen i luften i august 2021. Den offentlige sektor kommer til at få ejerskabet til den nye Digital Post-løsning, hvilket giver en større fleksibilitet til at kunne tilpasse løsningen til fremtidige behov og sikre en bedre sammenhæng til andre offentlige it-løsninger.

”Det nye Digital Post kommer i høj grad til at minde om den nuværende løsning. Det overordnede mål er, at de mange borgere og virksomheder, der i dag anvender Digital Post, vil opleve en forbedret, sammenhængende og lettilgængelig it-løsning, hvor brugervenligheden er i top. Ønsket er, at der for den almindelige bruger ikke vil ske store ændringer i måden, Digital Post bruges på, men at servicen og mulighederne bliver bedre og flere,” siger Adam Lebech.

”Kommunerne skal forberede sig på at vælge den løsning til ”erhvervsidentiteter” til Nemlog-in3 og MitID, og kommunerne skal forberede de

Fortsættes på side 30 >>>

interne postsystemer, der skal udsende post gennem den nye offentlige infrastruktur. Så når vi kommer til skæringsdatoen i august, skal de sendes ud på den nye infrastruktur – NGDP. Det skal være på plads,” siger Adam Lebech.

At NGDP erstatter E-boks betyder ikke, at E-boks stopper. E-boks tager sig stadigvæk af mails fra de private afsendere, der bruger E-boks i dag, og har ifølge Adam Lebech, mulighed for at vise Digital Post fra det offentlige sammen med kommerciel post.

”Det er frivilligt for E-boks, om de vil vise den offentlige post i E-boks. Der er fremsat et lovforslag i oktober, hvoraf der gives mulighed for, at private virksomheder kan vise den offentlige post i E-boks ved siden af den private. Vi forventer, at der vil være interesse for den mulighed blandt private kunder”.

Hvad med deadlines Kommer I i mål til tiden?

”Det er meget store projekter. Udfordringen er, at der er mange ting, som skal ske samtidig for at kunne nå i mål, og der er bestemt risici. Tidligere forventede vi at introducere Nemlog-in 3 før de andre løsninger, men det kan vi ikke nå. Så nu bliver løsningen lanceret i en række leverancer sideløbende med migreringen til de andre løsninger.” siger Adam Lebech.

««

Digital Post

Antal brugere

Af de 4,9 mio. danske borgere over 15 år, som er omfattet af 'Lov om Offentlig Digital Post', er:

- 4,5 mio. borgere er tilmeldt Digital Post fra det offentlige.
- 382.500 borgere er fritaget fra Digital Post fra det offentlige.

Antal forsendelser

- 168 mio. forsendelser blev i alt sendt via Digital Post i 2019 fra de offentlige myndigheder.
- 19,3 mio. forsendelser blev sendt via Digital Post til virksomheder i 2019
- 148,6 mio. forsendelser blev sendt via Digital Post til borgere i 2019

”

Coronakrisen har vist os, hvor vigtigt det er at have en solid infrastruktur. Man hører ikke så meget, når det virker, men det er kritisk, hvis den er nede. Så med de to nye løsninger – MitID/Nemlog-in3 og Næste Generation Digital Post stiller vi store krav til oppe-tider og brugervenlighed, da infrastrukturen omfavner os alle. Den digitale infrastruktur er en kritisk ressource på lige fod med vand og el.

Adam Lebech.

Hewlett Packard
Enterprise

DanofficeIT

TRÆT AF IT-BØVL?

Få 0 % bøvl og 100 % produktivitet. IT fra HPE løser opgaven enkelt og effektivt, så alle kan holde fokus på forretningen.

En lettere hverdag

Oplev en mere effektiv hverdag uden bøvl med IT. En hverdag, hvor produktivitet, værdiskabelse og arbejdsglæde har førsteprioritet. HPE giver dig IT-løsninger, der er nemme at implementere, administrere og drive. Du kan skræddersy din IT-løsning fleksibelt og helt ned i detaljen efter dine ønsker og behov. Med Danoffice IT som certificeret og kompetent HPE partner er du sikret god rådgivning og support på enhver HPE løsning.

Se mere på www.danofficeit.com og find ud af hvordan du får enkle og effektive IT-løsninger.

KOMBIT bygger bro til Næste Generation Digital Post med Serviceplatformen

5. august 2021 slukker Digitaliseringsstyrelsen for forbindelsen til det nuværende e-Boks. Samme dag åbner Næste Generation Digital Post (NGDP). KOMBIT går nu aktivt ind på markedet for Digital Post og vil tilbyde digital infrastruktur til post gennem Serviceplatformen og agere rådgiver og sparringspartner for kommunerne.

Der er i dag omkring 70 forskellige kommunale fagsystemer, der sender og modtager Digital Post til borgere og virksomheder, og mange af de store fagsystemer er udstyret med en postfunktion. En postbesked kan være alt fra indkaldelse til en køreprøve, en undersøgelse på hospitalet eller en kommunal tilladelse til en ombygning på huset. Alene KOMBIT-løsninger sender og modtager over 11 millioner breve om året.

Den fælleskommunale infrastruktur skal kunne understøtte Næste Generation Digital Post (NGDP). KOMBIT har i dag snitflader over til E-Boks, som betjener en række fagsystemer i det kommunale systemlandskab. Når E-boks fases ud i offentlig sammenhæng i august 2021, tilbyder KOMBIT også at være en fælles indgang for kommunerne til at sende og modtage post for alle fagsystemer mod den nye digitale postløsning. Væl-

ger man KOMBIT som broker, får man som kommune en række fordele: "På Serviceplatformen understøtter vi allerede i dag en sorteringsfacilitet. Posten sorteres til fordeling enten digitalt eller til fjernprint for de borgere, der er frameldt digital post. Denne service er inkluderet i den såkaldte "buffetpris", som kommunerne betaler for at benytte Serviceplatformen. Så hvis man ikke allerede benytter Serviceplatformen til gratis postsortering, er der en god business case i at få omlagt postsorteringen og print fra den nuværende løsning," siger chefkonsulent Jan Kjellerup, KOMBIT. Han mener, det generelt giver god mening for kommunerne at udnytte de services, der allerede er betalt for gennem Serviceplatformen. Bruger man serviceplatformen sikres tillige højeste sikkerhed, one-stop shopping og mulighed for at kunne trække på øvrige services i forbindelse med opmærkning af post. I dag anvender kun 10-12 kommuner den eksisterende postsnitflade, som Serviceplatformen tilbyder mod E-boks.

"Vi har en forventning om, at antallet af kommuner vil vokse markant, når NGDP afløser E-boks i august 2021. Vi er måske kommet lidt sent ud med budskabet, men til gengæld har vi fået rigtig god respons, når vi har præsenteret det - både fra leverandører og kommuner", siger Jan Kjellerup. Forberedelserne er i gang for at tilpasse den nuværende integration, som distribuerer post til borgere gennem E-boks, Fjernprint og NemSMS, ligesom der arbejdes på de nye integrationer, som skal hjælpe kommuner og leverandører med at få fuldt udbytte af det nye MeddelesesModel (MeMo), som introduceres med NGDP.

Det er en temmelig stor transition for kommunerne. Hvert eneste fagsystem, som har et postsystem, skal omlægges til det kommende Digital Post system. Omstillingsprocessen giver samtidig mulighed for en langt smartere opmærkning af post, men det kræver, at kommunen tager stilling til i hvilken grad de vil udnytte det nye meddelelsesformat MeMo i den enkelte fagløsning.

MeMo

Med det nye NGDP introducerer Digitaliseringsstyrelsen en ny beskedstandard for meddelelser, der sendes frem og tilbage mellem det offentlige, virksomheder og borgere.

"MeMo kan bruges til "smart" opmærkning, og det betyder, at det bruger informationer fra fagsystemer langt mere intelligent og effektivt og kan på den måde være med til at automatisere håndtering af meddelelser. Digitaliseringsstyrelsen gennemfører nu en omfattende implementeringsproces, hvor kommunerne for hvert fagsystem skal sætte ambitionen for, hvordan man vil udnytte det nye meddelelsesformat.

"Både KL og KOMBIT er opmærksomme på, at kommunerne har brug for rådgivning og sparring på tværs til denne opgave. Derfor vil KOMBIT bl.a. tilbyde kommunerne at facilitere leverandørstyringen samlet for de mange aftaler, der nu skal indgås", siger Jan Kjellerup.

Overgangsperiode på to år

Der er indført en overgangsperiode på to år i NGDP-projektet. Det betyder, at de kommuner, der ikke får alle fagsystemers postsystem gjort klar til ibrugtagningen af MeMo og NGDP, får lov til at sende post som de plejer. Det er ikke en invitation til at blive forsinket, men nok snarere en erkendelse af, at ikke alle 98 kommuners fagsystemer forventes at blive lagt om til tiden med det nye MeMo format.

"Der er en overgangsordning på to år, der gælder de kommuner, der ikke er klar til MeMo formatet d. 5. august 2021. De kan i perioden bruge den nuværende snitflade, siger Jan Kjellerup.

”

På Serviceplatformen understøtter vi allerede i dag en sorteringsfacilitet. Posten sorteres til fordeling enten digitalt eller til fjernprint for de borgere, der er frameldt digital post. Denne service er inkluderet i den såkaldte "buffetpris", som kommunerne betaler for at benytte Serviceplatformen.

Jan Kjellerup, KOMBIT

Birgitte Hjelm Paulsen, Odense Kommune: ”Udviklingen bliver mere agil, når vi selv ejer den digitale infrastruktur”

”Når det offentlige selv ejer grundfunktionerne i NGDP bliver det forhåbentligt lettere med en løbende tilpasning og udvikling af løsningen,” siger Chefkonsulent Birgitte Hjelm Paulsen, Odense Kommune.

Det offentlige er i gang med den tredje udgave af Digital Post, NGDP, som tages i brug den 5. august 2021. Birgitte Hjelm Paulsen har været med hele vejen inden for Digital Post. Første gang var i 2009 og nu til det kommende NGDP.

”Hver gang, det offentlige har skullet finde penge til en ny udgave af Digital Post, har der ikke været grænser for, hvilke herligheder vi havde muligheder for at få. Virkeligheden har dog hver gang vist sig at være en anden. Digital Post version 2.0 gik i luften i starten af 2016. Forud for dette havde Odense Kommune sammen med en række andre myndigheder deltaget i en dialog med Digitaliseringsstyrelsen om forbedringer af de eksisterende funktioner og udvikling af nye. Af de mange fugle på taget kom dog kun de færreste ned i hånden på os. Nok omkring 20-25 pct. af myndighedernes fælles ønsker var tilbage den dag løsningen gik i luften. Og i tiden mellem de tre udbudsperioder har udviklingen nærmest været sat i stå og fejlrettelser været længe undervejs,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Det er det, hun håber, nu vil ændre sig i denne tredje omgang. Hun er forventningsfuld, da det nye ved NGDP er, at det er det offentlige, der selv ejer den digitale infrastruktur. Hun mener, der bør være klare fordele forbundet med det.

”Det er forhåbentligt mere agilt. Vi ved jo med sikkerhed, at verden løbende forandrer sig. Derfor vil det være en fordel, at vi ikke skal vente på et nyt

udbud for at få tilpasset Digital Post løsningen til en ny virkelighed. Forhåbentligt kan vi fremover undgå tovtrækkerierne mellem systemejerne og os myndigheder, der anvender løsningen,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Erfarings- og idéudveksling er vejen frem

Til lanceringen af NGDP er der knyttet en gruppe på otte pilotmyndigheder: Københavns Kommune, Odense Kommune, Aalborg Kommune, Hillerød Kommune, Region Syddanmark, ATP og Danmarks Statistik og Moderniseringsstyrelsen. Pilotmyndighederne understøtter Digitaliseringsstyrelsen og Netcompany's arbejde med at færdiggøre og teste NGDP-løsningen. De bidrager desuden til de 'Opgavepakker' (vejledninger), der skal gøre det lettere for øvrige myndigheder at implementere NGDP. Odense Kommune har desuden sammen med en række andre kommuner etableret et virtuelt NGDP-Kommuneforum. Her drøfter de kommunale opgaver og udfordringer med NGDP. Med er de fem største kommuner samt Vejle, Roskilde og nu også Herning, Bornholm og Kerteminde Kommuner.

”Vi har i Odense Kommune valgt at være med som pilotmyndighed, fordi det giver os mulighed for at få prøvet tingene af i god tid og være forberedt på det, der kommer. Parallelt hermed giver det mening at have et kommuneforum, da vi i det forum kan drøfte specifikke udfordringer for kommu-

”

Det er forhåbentligt mere agilt. Vi ved jo med sikkerhed, at verden løbende forandrer sig. Derfor vil det være en fordel, at vi ikke skal vente på et nyt udbud for at få tilpasset Digital Post løsningen til en ny virkelighed.

Birgitte Hjelm Paulsen, Odense Kommune

neme. Vi har bl.a. drøftet fælles kontakt til leverandørerne, hvor vi har de samme afsender og modtager systemer. Vi er også optaget af at presse på for at få udnyttet de nye opmærkningsmuligheder, der er i NGDP. Bliver de udnyttet fuldt ud, kan det automatisere sorteringen af den post, kommunerne modtager fra andre myndigheder,” siger Birgitte Hjelm Paulsen. Hun nævner, at Aalborg og Odense Kommune desuden har drøftet den ”begrænsning”, som der kom fra Digitaliseringsstyrelsen, at hver myndighed maksimalt måtte have fire modtagesystemer til at modtage posten fra borgere og virksomheder, og ét modtagesystem til at modtage posten fra andre myndigheder.

”Vi undrede os over den begrænsning. Hvor kom den fra? Og hvorfor lige fire? Hvorfor ikke otte? Vi synes ikke, vi fik en god forklaring på, hvorfor det forholdt sig sådan. Derfor enedes Aalborg og Odense Kommuner om at bringe sagen op i KL og Digitaliseringsstyrelsen. Det resulterede i, at det ikke længere er et krav, at antallet af modtagersystemer reduceres til 4 +1. Nu er det i stedet en ”kraftig anbefaling”. Det er et godt eksempel på, hvad vi kan bruge et kommunalt samarbejde til,” siger Birgitte Hjelm Nielsen.

MeMo

Meddelelsesformat MeMo (meddelelsesmodel) er den ny standard for Digital Post meddelelser. Ved hjælp af MeMo kan myndighederne ”highligte” nogle ting for borgere og virksomheder på borger.dk og virk.dk. Ved at opmærke i MeMo kan myndighederne tilføje en eller flere handlingsknapper, der refererer tilbage til kalenderaftaler, tidsfrister eller betalingsanmodninger i Digital Post meddelelserne. Det betyder, at modtageren med et klik på en kalender-handlingsknap kan få aftalen om at møde i Jobcenteret eller til undersøgelse på hospitalet lagt automatisk ned i sin digitale kalender. Andre handlingsknapper linker til en betalingsløsning, hvor bøder kan betales, eller til dokumenter eller websider med kørselsvejledninger eller anden supplerende information.

Netcompany udvikler den nationale del af NGDP-løsning. Myndighederne

skal så integrere deres brevdannende og brevmodtagende systemer til den nationale løsning enten direkte eller via en broker som eksempelvis Serviceplatformen.

I Odense har de 33 systemer samt enkelte bagvedliggende systemer, der skal integreres til den nye NGDP-løsning.

”Når det handler om integrationen mellem vores brevdannende fagsystemer og den nationale Digital Post-løsning, skal kommunen selv forhandle med leverandørerne. Det er op til os selv i kommunerne at få ambitionsniveauet promoveret over for leverandørerne i så god tid, så vi ikke ender i en situation, hvor det er for sent.”

Odense Kommune er gået sammen med de to pilotkommuner Aalborg og Hillerød, om at få lavet den integration, der skal bruges mellem tandplejesystemet og NgDP, da de tre kommuner har den samme tandplejeløsning.

”Det er mit indtryk, at leverandørerne af de kommunale fagsystemer godt ved, at de skal have ”hul igennem” fra deres eget system og til Netcompanys nationale system. Men de er mindre opmærksomme på mulighederne for at opmærke i MeMo, så myndighedernes automatiske sorteringsmuligheder øges og borgere og virksomheder tilbydes handlingsknapper, når de tjekker deres post på borger.dk og virk.dk. Det skal vi kæmpe lidt for,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Nogle af Netcompanys snitflader er i luften nu og kan tilgås af pilot- og frontløbermyndigheder og meget snart af øvrige myndigheder. Hele NGDP-løsningen går i luften i august 2021, hvor den overtager fra den Digital Post-løsning, der er leveret af E-boks.

”Jeg synes brugergrænsefladen ser rigtig lækker ud. Sammenlignet med brugergrænsefladen fra E-boks går vi fra noget ingenørragtigt til noget mere menneskeligt. Vi har dog endnu til gode at opleve snitflader, som vi kan kalde stabile. Et systems børnesygdomme må man acceptere, når man har valgt at være pilotmyndighed, men vi satser da på, at det bliver bedre med tiden,” siger Birgitte Hjelm Paulsen.

Favrskov opfordrer kommunerne til at bruge Serviceplatformen til Digital Post

Favrskov Kommune er meget klar i mælet om sin nye strategi om Næste Generation Digital Post. Kommunen vil bruge Serviceplatformen til Digital Post og ønsker at KOMBIT går forrest i dialogen med leverandørerne om de fælleskommunale snitflader.

It- og digitaliseringschef Henrik Brix, Favrskov Kommune tror på en fælleskommunal tilgang til Næste Generation Digital Post (NGDP). Kommunen har omkring 30 lokale postsystemer, der skal kunne snævre med den nationale løsning. Men kommunen har taget et strategisk valg om, at så mange kommuner som muligt vælger at bruge Serviceplatformen som et fælleskommunalt posthus.

"Vi har taget et strategisk valg om at bruge Serviceplatformen fra KOMBIT til at bygge bro til de interne postsystemer. Vi er ret religiøse om det. Lige nu tænker vi over, hvordan vi kan sikre at få hovedparten af vores leverandører til at integrere med Digitalt Post på lige præcis den måde, der kommer med Serviceplatformen. Så vi opfordrer også til, at kommunerne arbejder sammen om det," siger Henrik Brix. Kasper Allerslev: "Det er ikke en opgave, der umiddelbart gør os bekymrede. Vi ser et stort potentiale for NGDP. Modtagelsen af post kan blive mere ensartet og nemmere at administrere for os. Vi vil bruge løsningen til at skabe et mere robust set-up omkring digital post". Kommunen har som sagt 30 lokale postsystemer, og de fem af dem kører idag på Serviceplatformen. Så de kommende ni-10 måneder vil gå med at gøre sig klar til at kunne få de resterende 25 systemer integreret med Serviceplatformens.

KL opfordrer ligeledes kommunerne til at tænke den fælleskommunale infrastruktur, Serviceplatformens postkomponenter og MEMO-formatet ind, når kommunerne lægger det fremtidige systemlandskab omkring Digital Post til rette.

"Det positive ved at bruge snitfladerne i Serviceplatformen er, at det forenkler noget kompleksitet internt i kommunens forsendelsesarkitektur. Hvis snitfladerne i Serviceplatformen bliver de facto standard for Digital Post, som store dele af kommunerne bakker op om, vil vi have styr på arkitekturen. Det vil give os den fordel, at vi selv vil være herre over, hvis kommunerne ønsker at ændre i arkitekturen, siger Henrik Brix.

Fordelingskomponenten

Kasper Allerslev: "En anden fordel er den fordelingskomponent, som kan sortere posten efter, om borgeren er tilmeldt Digital Post eller om borgeren er fritaget for Digital Post og derfor har krav på at få et brev printet. Den fordelingskomponent findes ikke i den nationale løsning for digital post. Men den er helt vital for os i kommunerne og kommer med i Serviceplatformen".

"Vi bruger allerede serviceplatformens postkomponent på fem afsendersystemer. Men vi ser frem til at tage modtagersnitfladen i

brug, så vi kan få vores postmodtagelse gjort ensartet og kan få det bredt ud i hele organisationen. Det er derfor det strategiske valg med Serviceplatformen er det rigtige for os. Det bliver nemmere for os at udskifte systemer og nemmere for leverandører at integrere, hvis alle kommuner bruger samme model", siger Kasper Allerslev.

Henrik Brix: "Et tredje argument er potentialet for Business Intelligence. Hvis vi sender alt Digitalt Post gennem Serviceplatformen, kan vi etablere en BI-funktion, som vil kunne give os en analyse af, hvor tit vi sender post ud, hvem vi sender ud til og hvem der får post på print. Det kan være, at vi sender meget post inden for et område. Det er relevant for os at få overblik – så vi kan følge er væksten digitale forsendelser".

"Vi vil gerne have leverandørerne til at bruge de snitflader, der er i Serviceplatformen, så har vi styr på dem. Men det vil være en fordel for kommunerne, hvis vi står sammen, fordi når vi skal betale for de ændringer, må KOMBIT gerne gå forrest og tage forhandlingerne, frem for at vi går selv. Det vil alt andet lige blive billigere at gøre det fælles," siger Henrik Brix, Favrskov.

”

Vi har taget et strategisk valg om at bruge Serviceplatformen fra KOMBIT til at samle vores postsystemer.

Henrik Brix, Favrskov.

Nu er det sikkert at arbejde fra telefonen

Med den nye app eDoc kan du og dine kolleger trygt og sikkert arbejde fra telefonen – uden at gå på kompromis med GDPR og datasikkerhed.

Ved at tilkøbe eDoc app får I blandt andet:

- sikker adgang til data og overblik over sager
- nem godkendelse af interne høringer om sager og dokumenter
- mulighed for at redigere Office-dokumenter inkl. automatisk versionering
- annotering på PDF-filer og tegninger – evt. som en del af en godkendelse
- kundetilpasset forretningsapp som kommer i kundens eget miljø - til både IOS og Android

eDoc er et moderne elektronisk sags- og dokumenthåndteringssystem udviklet særligt til kommuner, regioner og statslige myndigheder.

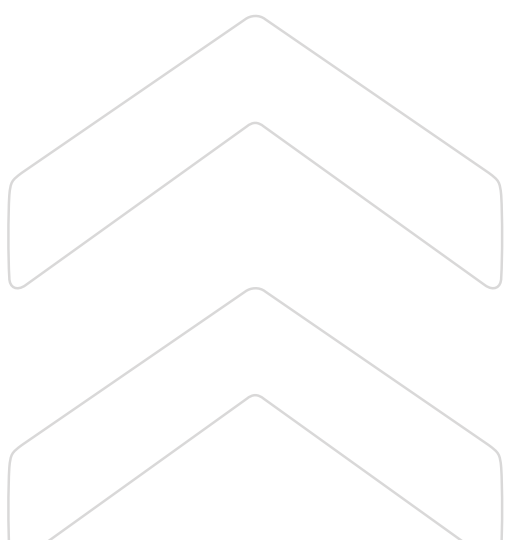
For mere information om eDoc App, kontakt:
Karsten Pape Askjær, Senior Sales Lead,
tlf. 27 13 37 52 / karsten.askjaer@fujitsu.com

www.fujitsu.dk

Midtjyderne samler kræfterne om IOT

"I stedet for at vi allesammen hver for sig løber rundt og investerer i nye teknologier, er vi blevet enige om at samle kræfterne om IOT (Internet of Things) på tværs af region og kommuner i Midtjylland," siger kommunaldirektør Jesper Thyrring-Møller, Struer Kommune og formand for den strategiske styregruppe i det midtjyske netværk, der består af 16 kommuner og Region Midtjylland.

Nye fremspirende teknologier som Internet of Things, robotter, droner og kunstig intelligens bliver i stigende grad en del af vores hverdag. Teknologier som kan understøtte løsning af offentlige kerneopgaver. Det er komplekst og det fordrer særlige kompetencer at arbejde med dette felt. Der er ingen grund til at hver enkelt kommune skal løse det selv. Derfor gør vi det sammen i Region Midtjylland.

16 midtjyske kommuner og Region Midtjylland etablerer fra årsskiftet et arbejdsfællesskab under titlen GovTech Midtjylland. Det er Kommunaldirektørnetværket i den midtjyske region (KD-Net) der har truffet beslutningen, efter et forløb hvor kommunerne har bidraget med ønsker og forventninger til det nye samarbejde. GovTech Midtjylland får base i ITK i Aarhus Kommune med placering på Dokkl. Enheden skal arbejde på tværs af kommunerne i hele regionen.

”Det er kerneområder som trafik, sundhed, belysning, renovation og pumper, hvor sensorer sikrer dataopsamling. Med bearbejdning af de opsamlede data kan vi levere nye services til borgerne,” siger Jesper Thyrring-Møller.

Med solidt afsæt i kommunernes og Region Midtjyllands faglige behov inden for eksempelvis miljø, trafik, energi og sundhed, vil det nye arbejdsfællesskab øge kommunernes viden om nye teknologier og skabe konkrete løsninger til gavn for såvel kommunerne som Region Midtjylland. Samtidigt danner GovTech Midtjylland snitflader til leverandører og til statslige- og internationale strategier og initiativer på området.

”KD-Net arbejder netop for at styrke sammenhængskraften mellem kommunerne i regionen og det er derfor kun naturligt, at GovTech Midtjylland fødes i regi af KD-Net med stærk opbakning fra kommunerne”, siger Jesper Kaas Schmidt, formand for KD-Net og kommunaldirektør i Randers Kommune.

SmartCity begrebet har bredt sig til mange kommuner og handler om at bruge teknologi - f.eks. IoT - til at optimere byernes drift, ved at automatisere, give advarsler, skabe data m.v. Nogle steder giver skraldespandene besked, når de trænger til at blive tømt, andre steder siger redningskranene til, når de forsvinder fra deres rette plads. Kommunerne skaber masser af data, der kan deles, og anvendes til at skabe viden til gavn for borgerne. Maskinlæring og kunstig intelligens kan være diffuse begreber, men er allerede i dag en del af vores hverdag, og vil i fremtiden gøre vores opgaveløsning langt mere effektiv, hurtig og præcis.

”Der er et stort potentiale i, at vi i højere grad end i dag udforsker ny teknologi i fællesskab, udtænker nye løsninger sammen og deler viden og erfaringer med hinanden. Det samarbejde formaliserer vi nu med etableringen af GovTech Midtjylland og fokus er i første omgang at lave konkrete, værdiskabende løsninger til de medvirkende organisationer”, fortsætter Jesper Thyrring-Møller, kommunaldirektør i Struer Kommune og formand for den strategiske styregruppe i det nye initiativ.

Basisfinansieringen til GovTech Midtjylland kommer fra de deltagende kommuner og Region Midtjylland og ambitionen er, at arbejdsfællesskabet via de konkrete projekter skal finde yderligere finansiering fra nationale og internationale puljer. Med GovTech-begrebet introduceres også et intensiveret samarbejde med virksomhederne, der skal være med til at skabe fremtidens fælles løsninger.

Projektet er foreløbigt sat til at vare tre år.

”

Det er kerneområder som trafik, sundhed, belysning, renovation og pumper, hvor sensorer sikrer dataopsamling. Med bearbejdning af de opsamlede data kan vi levere nye services til borgerne.

Jesper Thyrring-Møller.

CIS 20

20 HÅNDGRIBELIGE & OPERATIONELLE SIKKERHEDSKONTROLLER

CIS20 danner grundlaget for en prioriteret indsats, der højner IT-sikkerheden, så den passer til det accepterede niveau af risici.

Kontrollerne er opdelt i 3 kategorier: Basic, Foundational & Organizational.

Ved blot at gennemføre de 6 første kontroller (Basic) kan man mindske sandsynligheden for en sikkerhedsbrist med mellem 85 – 93%.

Med CIS 20 får man skabt en fælles anerkendt referenceramme i IT og gør cybersikkerhed målbart.

CIS20 er udviklet af førende sikkerhedseksperter fra hele verden og raffineres, prioriteres og valideres hvert år.

Denne ramme bygger på mange store virksomheders erfaring med angreb/angrebs-teknikker og processer. Kontrollerne mapper desuden ind i eksempelvis ISO27001/ISO27002/NIST rammerne.

Ønsker du mere struktur i organisationens arbejde med cybersikkerhed, hjælper vi jer gerne i gang med CIS 20. Læs mere på Credocom.dk/cis-20 eller kontakt os for mere information.

